

բայա կէթիբիմէն պիտի լիւզուիմ կէօրմէտիմ, Սէն սաաթը սանա կէթիբիմէմի իսթէյօրսըն քի պէնտէն չօգ փարա ալապըն: Շու ազրէպ իլէ կէլօլմանը պանա կէթի լէր: Պէօլէ սէօլէտիքտէն սօնրա տահա զիյատէ սէօղ անլար պիտի սաաթճը պուլմագ իւզրէ ալըպ եիւրիւլիւ վէրտի:

Իւզու սիյահ սէֆիս պիտի քիմսէ իտի իսէ տէ, անըն մուամէլէսի թըպզը տէրունէրինի տիւզէլմէքսիզին տալագ ու աթվարլարընը իսլահա չալըան քիմսէլէրինքինէ պէնդէր: Անլէրին մաքիմսը պօզուլուր, լաքին ասըլ ուշլուսըզըզ քէնտի գալլիւլէրինտէ օլտըզընըն ֆէրպինէ վարմալար: Պօզուլան չէյին սաաթ տէյիլ, ֆադաթ ազրէպ վէ կէլօլման օլտըզընա անլէրին հիւ չիւպէսի եօգ տըր: Ձէվալը սիյահ սաաթըն ալաթ վէ էտէվաթընըն տիւզէլմէսինէ պիտի լիւզուիմ կէօրմէտիյի կիլի, պու թազըմ քիմսէլէր տալի քէնտիլէրին ըուհանի աշվալըտա թէպէտտիւլէ հիւ պիտի լիւզուիմ կէօրմէլէր: Անլէր քէնտի քէնտիլէրինի Սանի ի Սուլթալըն էլլէրինէ թէսիւմ էթմէք իսթէմէյօրլար քի, Օ քէնտիլէրին ալաթլարընը գուրուպ տիւզէլմէսին թա քի քէնտիլէրին պէօլլէք սաաթընա կէօրէ տօղըն իլլէյիպ տիւնեանըն պօզուգ էրքէնտընա կէօրէ հարէքէթ էթմէսինլէր: Պու թազըմտան օլան քիմսէլէրին քէնտի քէնտիլէրինի Րապլըն էլլէրինէ թէսիւմ էթմէլէրինին սէպէպի, օլ սիյահ քիմսէլին կէօսթէտիլի սէպէպէ փէք միւշապիս տիր: Անլէր քէնտիլէրին իւզէրինէ փէք պէհալըյա մալ օլուր տէյիւ գօրղըզըլարընտան, «Պիզ անճագ պու կախօտ չու ֆէնա խույտան ալատ օլմագ իսթէրիլ», տէրլէր իսէ տէ, պէօլլէք Սաաթճը, «Պիւթիւն ալաթ պանա կէթիբիմէտիքճէ պէն սաաթըն կէլօլման վէ ազրէպինի տիւզէլմէսիմ, Սաաթ պանա կէթիբիմէլի տիր» տէյիւ պուլուրը:

ՇԻՄԱԼԻ ԻԹԱԼԻԱՅԱ ՍԵՅԵԱՀԱԹ

8.

(Պիւնտի մախսուս)

Պու մատտէյէ տաիր կազըզըմըզ սօն պէնտ 1892 սէնէսինէ մախսուս Աւսթիլին 47նճի նուսիսիստէ նէշր օլուսընը օլուպ, անտէ սէյահաթըմըզըն հիքեայէսիւնէ Օգոս. 7նճի կիւնիւ սապահլալըն ճէնօվատան Միւլանա միւթէվէճճիհէն հարաքէթ էթմէմիլին պէյանըլէ իսթմա վէրմիլ իտիք: Պիզ Ալէսսանտրիայա գատար թուրին թարիզինի թաղիպ էթմէք, վէ Ալիէննին սըրա տաղլարընը կէլտիլիմիլ էսնատէ տաղ մէնդարէ ի ճէլլէսինին զէվգինի պիր տէֆա տահա չըգարտըզ: Էկէր տահա էրքէն չըգան թրէնլէ հարէքէթ էտէ պիլմիլ օլսա իտիք, տահա քէսմէ թարիզլէ մահալը մադսուտա կիտէր իտիք: Մէղըլը քէսմէ թարիպ Նօլիտէ թուրին խաթթընտան ալըլըպ ֆալիա իչինտէն կէլէր: Թարիլի Միլատտան էվլէլ թէսիս օլուսընը օլան իւզու գատար չէնր տօղընըզ զիյարէթ օլուսմալա շայան տըր: Շէնր ի մէղըլը թիւինօ նէնր իւզէրինտէ վէ իւզու նէնր իլէ ֆօ նէնրինին պիլըշտիլի նօթթանըն պիր աղ կօգարըսընտա վազը օլուպ, էվմինէ ի գատիմէտէ թիւինըմ նամըլէ կատ էտիլը իտի: Կօթլարըն հիւքմտարը թէօտօրիք օրատա պիր սէրայ ինչա էթմիլ, վէ տահա սօնրալարըն Լօմպարտ գրալըզընա փայլթաթ իթթիլաղ օլուսընը, վէ Լօմպարտարըն հիւքիւմէթի թաթիլի Միլատըն 77հիւնտէ Շարլըման մա-

րիֆէթիլլէ սաաթէն ի ինզըրաղա օլտընընճայա գատար իւզու մէղըլինի մուհաթաղա էթմիլ տիր: Փալիա տար իւլ ֆիւնուսընըն Շարլըման թարաֆընտան թէսիս էտիլտիլի իտիլապընա պազըլըրտա, էվրօփատա էն գատիմ տար իւլ ֆիւնուս օլմասը լազըմ կէլիլ իսէ տէ, անըն ընմի թէէսիւսի 1361տէն էվլէլ վուգու պուլմամըլ տըր: Անըն իլմի հուգուգա, իլմի թըպպա վէ իւլուս ու ֆիւնուսընը սաթիլէ մախսուս տաթիլէրի վար իսէ տէ, շակիրտանըն ատէտի էվլէլլէրէ նիսպէթէն փէք ազալմըլ տըր: Շէնր թէղիին էտէն հէյքէլ վէ սանէմէրտէն պիր թարիլի Միլատըն 525նտէ մահալը մէղըլըրտէ իտամ օլուսընը օլան Րօմիլը ֆէյլէսօֆը մէշուր Պօթթիլըսընքի տիր: Պուստան 400 սէնէ էվլէլ ինչասընտ ալալանըպ տա ալա իքմալ էտիլմէմիլ օլան ուլու քիլիսէ, վէ թիւինօ նէնր իւզէրինտէ կափըլմըլ վէ էմր ի ինչասը 1351տէ խիթամ պուլմըլ օլան 8 քէմէրիլ քէօլիւլ ֆալիատա շայանը թէմաչա օլան սաթի մահալլէր տիր: Շէնրին 7 քիլմէթրօ չիմալ թարաֆընտա 1396տա Վիսգոնթի խանէտանընտան պիր թարաֆընտան կափըլմըլ օլան Ձէրթօղա մահաթըլը վազը տըր: Պիւս պիւթիւն ընդիկաւրէնկ մէրմէրլէրտէն կափըլմըլ վէ զէվգի սէլիմէ դայէթ մուվաֆըզ սուրէթտէ թէղէին էտիլմիլ օլան ճէպէսի (էօն թարաֆը) օլ տարըն ասարը միմարիլէսինին էն ալա նիւմուսէլէրինտէն պիր տատ օլուսընը: 1325տէ ֆալիա մուհարէպէսի իւզու մահաթըլը ճիւլարընտա վուգու պուլմըլ, վէ մուհարէպէսի մէղըլըրտէ Ֆրանսըզ ասաթըրի սայքի պիւս պիւթիւն մահալ ու թէլէֆ օլմուշ, վէ Լինճի գրալ Ֆրանսիս Ալմանիա Իմիլէրաթօրը 5ինճի Շարլըն ասաթըրի ետիլնէ էնր տիւշմիւշ տիր:

Փալիայը կէօրմէյի թասմիմ էթմիլ իտիլսէք տէ, իւմիտիմիլ պօշա չըգտը: Պիզ Ալէսսանտրիատա պաշաթ թրէնլէրէ աղթարմա էտիլտիք, վէ 12 քիլտէն միւրէքքէպ օլան գաֆիլէմիլ կէքտիլէրլէրինտէն ալըլմագ իսթէմէտիլլէրինտէն, տէմիլ կօլու մէմուրլարը հասպ էլ ինսանիլէ օլտարագ գաթալա պիր արապա տահա ըալթ ու իլա վէ էթմիլէր: Էսնա ի սէֆէրիմիլտէ 2 քիլմէթրօյը միւթէճալիլ ուղուսըլըտա պիր թիւնէլտէն կէլտիքտէն սօնրա, Ալէսսանտրիանըն 16 քիլմէթրօ չիմալ թարաֆընտա վազը վալէնցայա կէթիլտիք: Վալէնցանըն պիր աղ էթմէսինտէ ֆօ նէնր իւլէրինտէ 21 քէմէրիլ պիր քէօֆիւնիւն իւլէրինտէն կէլտիք: Փիրինճ զէր ու թիւմարընա մախսուս թարալար իչինտէն կէլէրէք 25 քիլմէթրօ տահա գաթը մէսաֆէ էթմիլքտէն սօնրա, տէմիլ կօլուսըն չիւլպէլէնտիլ Մօրթարայա կէթիլտիք: Էկէր կօլուլըզ էթմէքտէ օլտըզըմըզ ճիւթէ տօղընը 25 քիլմէթրօ տահա գաթը մէոսաֆէ էթմէ իտիք, Նօլարօյա կէթիլմիլ օլուր իտիք, վէ մէղըլըր մահալտէն 37 քիլմէթրօ տահա իլէրի վարտըզըմըզտա Մաճօրա կէօլիւ իւզէրինտէ վազը Արօնայա մուվասէլէր էտէր իտիք: Սարտէնեա սաքիլի 1849տա Նօլարատա Ալաթրիա սաքիլի իլէ մուհարէպէ էթմիլքէրի էսնատէ փէք ֆէնա սուրէթտէ միւնհէլլիմ օլուսընը, վէ իւզու մաղլուպիլէթտէն նաշի Գրալ Շարլ Ալպէրթ օլուս Վիլլիմ Էմմա-նուէլին լէնիտէ իսթիլա էթմէյէ մէճպուր օլուս: Նօլարա վէ Փալիա սայքի պիր պէօլլէքիւքտէ օլուպ, 30,000 նուֆուսը

էհալիլի հալի տիրլէր: Բաքիպ օլտըզըմըզ թրէն տօղընտան Նօլարայա կիտէճէք կէրտէ խաթթըն տիլէր չիւպէսինէ կէլտի, վէ Մօրթարատան պաշաթարագ 51 քիլմէթրօ կօլ քէստիքտէն սօնրա, պիլի տօտօղըն Միլանա կէթիլէրալ: վէ իչինտէ իլէք ֆապրիպալարը պուլուսան Վիճէվա-նօտա Մաճօրա կէօլիւստէն չըգըպ ֆօ նէնրինէ տէօթիւլէն թիւինօ նէնր իւզէրինտէն կէլտիք:

Պիզ իքինճի տէֆա օլտարագ Միլանը զիյարէթ էթմէքտէ իտիք: Պիրինճի զիյարէթ իմիլ 1883տէ Ամէրիգայա էսնա ի աղիմէթիլալտէ վուգու պուլմըլ տըր: Օ դայէթ ճալիպ պիր չէնր օլուպ, տէֆաթլէ զիյարէթ օլուսմալա շայան տըր: Ճէսամէթէ Րօմա միւթէսնա օլտարագ, իթալիանըն էն պէօլլէք չէնր տիր: Շէնր ի մէղըլըր վասի վէ իթալիանըն էն միւնպիլ վէ մահաթընտար արապիսի օլան Լօմպարտիա օլտարըն մէրքէլինտէ վազը տըր: 8 քիլմէթրօ ուղուսըլընտա օլան պիր գանալ չէնրին էհալիս չօգ օլան զըսմընը իհաթէ էթմիլի միսիլիւ, ֆօ, թիւինօ վէ Ատտանէնլէրի-նէ մէրպուլթ օլան տիլէր գանալար տալի արապիլի սուլամագ իչիւն էվրօֆանըն հէր հանկի պիր զըսմընտա պուլուսա պիլէն էն միւքէմմէլ ուսուլը թէլըլ էտէրլէր: Պաղլար, փիրինճ թարալարը, պուլտայ վէ մըզըր տարընը օրալարտա քէսրէթլէ պուլուսուր իսէ տէ, չիթթիլէրին պաշլըմ մէշուլլիլէթի կաղ, փէնիլ, սիւս վէ էմսալ չէյլէր կալիմագ տըր: Շէնրին տալիլինտէ էհալինին պաշլըմ մէշուլլիլէթի իլէք չըգարմագ տըր: Էվլէլք զիյարէթի միլ էսնասընտա օրատա իլէք թէլլէրի հազըլմագա մախսուս 200 ֆապրիպա պուլուսընընը անլատըզ իսէ տէ, օ գէմանտան պէրու չէնր ի մէղըլըր քէսմալը սիւլաթլէ պէօլլէմիլ օլտըզընտան, ֆապրիպալարըն չիմալքի ատէտի պիլա չիւպէ տահա չօգ տըր: Թէնիլլէ էտիլէն իլէյին պիր զըսմը Ֆրանսայա կէօնտէրիլ իսէ տէ, էլէլէմ Միլանըլար իլէք գուճալար իմալընտա սայքի Ֆրանսըլար իլէ ըգապէթ էթմէքտէ տիրլէր: Իւմիտ էտէրիլ քի Պրուստա վէ մէմալիլք Շահանէնին իլէք չըգարըլան սաթի մէրքէլլէրինտէ իլէք գուճալար իմալ էթմէք խուսուսընտա Ֆրանսա իլէ ըգապէթ էտիլէճէք վազթ կէլէճէք տիր:

Ձանն օլուսընընա կէօրէ, իսմի գատիլ Միտիլանըմ օլան Միլան թարիլի Միլատըն 600 սէնէ մուգատտէմինտէ Բէլթ հիւքմտարընտան պիր թարաֆընտան թէսիս օլուսընը տըր: Թարիլի Միլատըն 222 սէնէ մուգատտէմինտէ չէնր ի մէղըլըր Րօմալարըն կէտ ի զալթընա կէլտի: Միլատըն իլէ ասըլարը գարֆընտա Միլանտա զուհուրա կէլէն էն մէշուր գաթ Միլան Արքիպիսկոպոսը Ամբրոսիոս օլուպ, միւշարիլէյ թարիլի Միլատըն 397 սէնէսինտէ օրատա վէֆաթ էթմիլ տիր: Միւշարիլէյին սէլէթի վէ թարաֆըլարտա հիւքիւմէթ սիւրէն Լօմպարտ գրալարը Ալէսսանտրիա իտիլսէլը տէ, Ամբրոսիոս իալիս իմանը միւստաֆա էթմիլ տիր: Միլան չէնր 1162տէ Ալմանիա Իմիլէրաթօրը Ֆրէտէրիգ Պարպուստա թարաֆընտան սայքի քիւլլէյէն թալիլալ էտիլմիլ իսէ տէ, 5 սէնէ սօնրա կէնիտէն ինչա օլուսընը տըր: Միլանըն ճէմի ի ինզըլապաթը սիյասիլէսինտէն պահա էթմէյէ կէթիլլէրին միւստատէսի կօգ իսէ տէ, օրատա հիւքիւմէթ սիւրմիւշ օլան

Իբրի խոսնէտան ազատը զիբր օլունմաղա
չայան տըրլար: Օթօ Վիսթօնթի պոռ նամէ
հիւքիւմէթ սիւրմիւշ օլան 12 Տուգալար-
տան պիւրինճիսի օլուպ, իշպու Տուգալար
8 սէնէլիք պիւր միւտտէթ միւսթէսնա օլա-
րադ, 1277տէն 1447 սէնէսինէ դատար իճ-
րա ի հիւքիւմէթ էթմիւշէր տիր: Միւշա-
րիւշէն Տուգալարտան էն սօնրաքիսի օլան
Ֆիլիփօ Վիսթօնթի էրքէք էվլատ պրադ-
մայարադ վէֆաթ էթմիւշ իսէ տէ, իւշ սէնէ
սօնրա, Ֆիլիփիօնըն կիւվէյիսի Ֆրանչիսկօ
Սֆօնյա սանտալի ի հիւքիւմէթէ գուռու
էյլէմիւշ տիր: Միւշարիւշէն նէսլինտէն 5
Տուգա 1533է դատար իճրա ի հիւքիւմէթ
էթմիւշէր տիր: Սէնէ ի մէղքիւրէտէ Միւշան
Խոսնէտա մէմալիքիսէ դամմ ու իւնադ է-
տիրիպ, 1714է դատար Խոսնէտալարըն
թանթ ը հիւքիւմէթիստէ գալտըգտան սօն-
րա, Ալմթիւրիւրալարա թէքք օլունտու: Պի-
րինճի Նափօլէօնըն դէման ը սալթանաթըն-
տա պիւր գաշ սէնէ միւսթէսնա օլարադ,
1839 սէնէսինէ դատար Միւշան Ալմթիւրա-
լարըն հիւքիւմէթի ալթընտա գալտըգ-
տան սօնրա, սէնէ ի մէղքիւրէտէ Սարտէ-
նիա մէմալիքիսէ դամմ ու իւնադ օլունտու:
Միւշան շէնրինիս լապֆ ու թարիֆիսի կէ-
լէճէք հաթթայա թալիպ էտէրիդ:

ՔԻԼԻՍԵՅԵ ԿԻՏԵՆ ՊԻՐ ԱԹ

Միւթթէհիտէ ի Սմէրիգանըն Տէլալար է-
յալէթի տալիլիստէ Նիւքալ շէնրի սէքէ-
նէսինտէն Տր. Բէտտին Սալէն նամ մէճ-
մուս ի ֆէնիսիյէ պիւր մէգալէ հաղարադ,
պուռտա շու հօլտա դարիպ պիւր հիքիւսէտէ
պուռլունմը տըր:

Աթըն գուվլէ ի միւմէյիգէսի վաճ մը
ալը, հանի աթ հալընըդ սէվլ ի թապի-
աթլէ մի հարէքէթ էտէր, հօգսա հէր նէ
էտէրսէ միւլահադա վէ մուհաքէմէ էտէրէք,
էյլի ֆէնատան թէֆրիգ էթմէք կիպի
գուվլէ ի միւմէյիգէ տէլալէթիյէ մի էտէր:
Չօղլար դանն էտէրլէք քի աթըն գուվլէ ի
միւմէյիգէսի վէ գուվլէ ի գէքէտալ վար
ալը: պաշալար տա դանն էտէրլէք քի աթ
նէ հափարտա հալընըդ սէվլ ի թապիաթլէ
հափար:

Օն իւշ սէնէտէն պէրու պիւր աթըմ վար
ալը քի, չիմաի օն սօգուդ էաշընտա տըր:
Պու աթը սաթըն ալտըղմտան պիւրադ սօն-
րա կէօրալիւմ քի, փաղար կիւնլէրի, հէր
տէֆա շէնրէ կէօթիւրմէք իսթէտիյիմ վաղըթ,
հօլըն իւսթիւնտէ տուրարադ, պէնիմ կիթ-
մէյէ ալընըդ օլտըղմ քիլիսէյէ կիթմէք ի-
չիւն իսրար կէօթիւրլէյօր: Պուռտան սօն-
րա, աթըն պու մէյլիսի նաղար ը թէտըլիգէ
ալմադա պաշալարմ: վէ հէր փաղար կիւն-
լէրի հէր տիւարը չըղտըգմ, աթըն պէօյլէ
հափարըղմ կէօրալիւմ, վէ քէնտի հալինէ
պրաղըղմադ, տօղրուճա քիլիսէյէ կիթ-
մէքտէ օլտըղմ միւշահէտէ էյլէտիմ: էվ-
լէլ էմրտէ էօյլէ դանն էթտիմ քի աթըն
պու մէյլի քիլիսէյին չան սէսինտէն իսօշ-
լանմալընտան իլէրի կէլիւշ իտի: Իմաի
պու մէյլիսին քիլիսէ չանընըն չալընմալըն-
տանմը, հօգսա պաշալար պիւր շէյ սափա-
սըլա մը իլէրի կէլալիսին ալմադա իչիւն
չան չալընտըղտան էվլէլ վէ սօնրալարը
ալընըդ չըղարմաղա պաշալարմ իսէ տէ,
նէթիսէ կիսէ էվլէլէրի կիպի օլուռ: աթ
հալընըդ փաղար կիւնլէրի քիլիսէյէ կիթ-
մէք մէյլիսի կէօթիւրլէյօր իտի: փաղարտան
դարի կիւնլէրտէ քիլիսէյին հանընտան
կէլալիսիմիտէ, օրայա կիթմէք հօլընտա պիւր
մէյլ կէօթիւրմէք: ֆաղաթ փաղար օլտու

մը, տալմա քիլիսէյէ կիսէն հօլա սափար,
վէ պաշընը շէվիւրմէտէմ, գօշարադ տօղրու
քիլիսէյին գալտուռնա վարըր: Աթ պու
մէյլիսի օն իքի սէնէտէն պէրու մուհա-
ֆաղա էթմիւշ տիր: պաշալար կիւնլէրտէ օլ-
մալըս, ալմադ փաղար կիւնլէրի պու մէյ-
լիսի իճրա էտէր, հալա նաղալ օլունտա
օլտու:

Պու աթ փօթթալանէ, մէքթէպ, արփա-
ճը, չիֆթիլիք, մէղարըդ, քիլիսէ, էլմա,
հուլաֆ, օթ, սու վէ սալիլէ կիպի պիւր չօդ
քէլիսէյին մանալընը պիլիւր: Պուռլարըն
մանալընը պիլիւր պիլիսէյին ալմադ ի-
չիւն չօդ տէֆա վէ չօդ հօլարլէ թէճրիպէ
էթտիմ: Արփալար ալմադէտիլիստէ, վէ «Տէք,
(աթըն իսմի) արփան թիւքէնմիւշ, արփա-
ճըյա կիթմէյիսին» տէտիլիտէ, հէմիսի
սաթըն ալմադտա օլտըղմ արփաճընըն
ալմադէտիլիստէ դատար կիտէր:

Տէք պիւր չօդ տէտիլիսին իսմիսի վէ ի-
գալմէթիւսալարընը պիլիւր: էլէր պիլի-
սին իսմիսի վէրէքէք իսանէսինէ կիթմէսինի
էմր էթմէմ, հիւ պիւր գըղալուղը օլմալարադ
էմրիմ թէճմալըյէ իճրա էտէր: Պուռլար ա-
նըն գուվլէ ի գէքէտալընըն հէնուդ փէք ադ
տէլի վէ իմարէլէրի տիր: Անըն գէքէտալ-
թիսի կէօթիւրմէք, վէ քէնտիսինէ սէօյլէ-
նիլէն սէօյլէրի տիգալթլէ տիլէտիլիսին, վէ
ալմալընըն իսպաթ էթմէք իչիւն հիւք-
լէրմէ միւսալար պէյան օլընտա պիլիւր:

Պու հալլէր աթըն սէվլ ի թապիաթտան
պաշալար գուվլէ ի ալլիլիյէ, միւլահադա վէ
մուհաքէմէ էթմէք, էյլի ֆէնայը ֆարդ ու
թէմիւր էյլէմէք կիպի իսանէլէրէ մալիք
օլտըղմը գալլիլէն մէյտանա չըղարմադ մը:
Տէք քէլիսէյին ալմալարը կիպի, պաղը
իւարէթլէրի տալի թանըր: կիւնլէրի իսթ-
ընտա սաղլար վէ նէ կիւնլէ վաղար
օլտըղմը սաղլամ պիլիւր: պիւր հալտէ քի
օն իքի սէնէտէն հիւ հանընմալը տըր:
Պիւր շէյ իսթէրտէ, իսթիյաճընը ալմաթմադ
իչիւն տիւրիւ տիւրիւ հօլար գուլանըր:

Սէվլ ի թապիաթ նէսնէլէրին վէ ալլէր-
լէ միւնապէպէթի օլուպ իճրա օլունտան
շէյլէրին վէրապէթ թարիլիյէ ինթիլալ է-
տէն պիւր պիլիլիսի տիր: վէ պու սէվլ ի
թապիաթ էլէր տալմա տէլիլէ, հիւ օլմա-
սա պէր միւթտա գըղալուղալմաղա ին-
թիյաճ մէսս էթմէքսիլիսին իճրա օլունմալը
ալը: Լաքին պու աթըն պիլիլիսի մէլըն-
սէն ինթիլալ էթմիւշ պիւր շէյ օլմալըպ, ալ-
մադ սօնրատան ալադ ու իքթիսալ էտիլ-
միւշ պիւր պիլիլի տիր:

Տէքին վաղար կիւնլէրիւ պու վէճլէ
մուհաֆաղա էթմէսի աճապա պիւր հիսս ի
րուհանի սալիլալըյա տէլիլ մի: Նաղալ օ-
լույօր տա օ կիւնլէ քիլիսէյէ կիթմէյէ պիւր
հալլէսի օլա պիլիլի: Տէնիլմիւշ տիր քի,
հալլանար գուվլէ ի թէմիւրիլիյէ մալիք
օլմաղըղըն տալի թէմիւր վէ մուհաքէ-
մէ ի մալտէ էտէրլէր, միւսթադպէլէ տալի
հիւ պիւր կէօնէ պիլիլիլէրի օլմալտան տուր-
էնտիլիյէ տէլալէթ էտէն շէյլէր հափար-
լար, պիւր շէյին էթմէսի նէ օլտըղմը կէօր-
մէք հալիստ հիսս էթմէքսիլիսին պիւր իշ
կէօրիւրէր, քէնտիլիլիսին պիւր շէյ վէրիլիլիսին,
պիւր շէյ հալիստըղըյօր, ալմա նէ օլտը-
ղմըն ալմալար, պիլիլիլէր: ալլէր ի-
չիւնտէ ալ ու մանթըգ էտէրի հօգ տըր:
Պիւ միւշահէտէ պալտալ պէյան էթտիլիմ
շէյլէր պէնիմ տալի զիյալտէսիլիյէ հալլէթ
ու թէճաճիւրիւմիւ մուհալ օլմաղտա տըր:
Սէվլ ի թապիաթ իլէ ալ ու մանթըգ վէ
գուվլէ ի թէմիւրիլիյէ ալմալընտալի հո-

տուալ լաղըղ վէճ իւղըն թային ու թահ-
տիտ էթմէք միւսթին տէլիլ տիր: Պէյան
էթտիլիմ շէյլէր գուվլէ ի թէմիւրիլիյէ, գուվ-
լէ ի զէքէտիլիյէ, ալղու վէ միւրալտ, նիլիթ
ու մաղսէտ, թէտալիւր ու թէրթիպ էտէրի
տիրլէր: Աթըն էթտիլի պաղը շէյլէր, հիւ
տէլիլիսէ, էվլէլէլէ պիլիլի էօյրէնտիլի, իս-
թըրալտըղ վէ հիսս էթտիլի շէյլէր իւղէ-
րինտէ էսալանմը գուվլէ ի մանթըղիլիյէ
էտէրի տիրլէր:

Պու աթըն հէր փաղար կիւնլէրի քիլիսէյէ
կիթմէսի նէ հիւքիւմէթ միւսթէյին օլա պի-
լիւր: Բիլիսէ աթ իչիւն րահաթ էտէճէք,
սըղընաճադ, վէրահալ մալտի ինթիլալա-
լընը կէրինէ կէթիւրէճէք պիւր հէր տէլիլ
տիր քի, ալմա իչիւն օրայա կիթմէք իս-
թէյօր տէլիլիմ: զիւրա պիւրիւն պու շէյլէ-
րէ հէր կիւն հէր կէրտէ մաղիլալտէթին
նալ օլույօր: Աճալա մանէվի վէ րու-
հանի պիւր ինթիլալը վարտա պու ին-
թիլալընը իքմալ էթմէք իչիւն մի օրայա
կիթիլիլի: պուռն իչիւն տէլիլ տէ հա նէ ի-
չիւն տիր: Բիլիսէյին գալտուռնտա տու-
րույօր, իչէրտէ օգուռընտ շէյլէրի, իսու-
սուսա իւսհի թէրէնիւմաթընը տիրլէյօր,
վէ պաղը օլտու օլմալըն, իպալտէթ իս-
թամ պուռնաճալ վէ էվլէ կիթմէյէ հաղըր-
լանընաճալ գալտա օրատա հէման հարէ-
քէթիլ պիւր հալտէ տուրույօր: Լաքին
սալթ թէրէնիւմաթը վէ օգուռընտ շէյլէ-
րի տիրլէյօր տէ տէնիլէմէք, զիւրա գրաթ
վէ թէրէնիւմաթ վուգու պուռն վէ մուլա-
թէլիլի չալըղար չալընտան կէրլէրին գա-
լուսնա կէօթիւրալիլիստէ, պու կիպի
սէսլէր չօդ տէֆա իչիլիլի տիր, օրալարա
տա կիթմէք նիլիւն իսթէմէյօր: տէմէք քի
քիլիսէյին գալտուռնտա տուրալը վաղըթ
հիսս էթտիլի մաղըղիլիյէ պաշալար կէր-
լէրտէ պուլալմայօր տա ալմա իչիւն:

ՏԻԼԵԱՆԸՆ ԷՆ ՊԵՅԻԼԻՒՄ ՍԵՏՏԻ

Հինաթիսանըն ալիլիսին էմր ի ինչալաթը
իսթամ պուլան պէօյիլէք սէտալ տիւնհա-
նըն էն պէօյիլէք քէրալիլի սէտալ օլտըղը
պէյան օլընըյօր: Պու սէտա Պօմայ շէն-
րինէ սու կէթիւրմէք մաղսէտիլի կալըլմը,
վէ շէնր ի մէղքիւրէն չիմալ ճիւլէթիստէն
թաղիլիսին կէթմիւշ միլ ուղաղտա օլուպ,
թանտա վաթիսինտէն կէլմէքտէ տիր: Ա-
նըն ուղընըղը իքի միլ օլուպ, տէրինիլ-
լիսին հալտալ դայէսի հիւղ օն սէքիլ ա-
յադ պէնիլ օլուպ, հիւղիւնտէ օն սէքիլ ա-
յադ րալտէսինտէ տիր: Սէտալ իքի հիւղիւ
հօնըլմը թալտան օլուպ, ալա կէրլէրի
չիմէնթօ վէ ուֆադ թալալ իլէ տօլտու-
րըլմըն ալը, պիւր հալտէ քի կէքիլարէ տէ-
նէճէք գալտալ պաշտան պաշալար հէր թարա-
ֆը դայէթ միւսթէմ տիր: Նըղըլմադ, չաթ-
լալալ կիպի թէլիլէք ինթիլալալալալ գալըն
տալանալ պիլիլէք իչիւն թէմէլիլիսին գէմիլիսին
միւսթէմ պիւր թալալալալ իւղէրինէ գու-
րուլալընտա տիգալթ ու ինթիլալ կէօթիւ-
րիլիլի տիր: Պուռն իչիւն գայանըն թաղ-
իլիլիսին կէթի միլիսն միւքէալ ալալ տէրի-
սինտէ հաթիլիլալ իճրալընտա լիւղըլմ կէօ-
րիւրմըն տիր: Պիւթիւն քէրալիլի իսարճը
թաղիլիլի օն պիւր, տօլմա տիլալըն օն
պէլ, գուլմ, քիլիլմ վէ չիմէնթօ ալթը միլ-
հօն միւքէալ ալալ ինթիլալալալալալ տըր քի,
պէօյլէճէ սէտալի պիւրիւն միւքէմիլալթը
օթուլ իքի միլիսն միւքէալ ալալ ճէսա-
մէթիլի պալիլ օլմալ օլուր: Պու թէլիլ-
պիւր ճէսիմ էսանընտա նաղիլալթմա

սուհուրէթ պուլուստամարդը ճիշդէն խուսուսի պիր միւլքիւթ զուհուրա կէլմիշ տիր, շէօյէ քի պիւթիւն դուս, քիւրէն վէ չիմէնթօ կիպի մալգէմէլէր, վէ ալաթ ու էտէլաթ վէ մաքինալար հայվանլար վա- սըթասըլա պիր խալլի ուղաղարա կէօ- թիւրմէյէ ինթիյաճ հասըլ օլմուշ տըր:

Հէր պիրի հէտի ալաթն իպարէթ օլան (Օգոստոստան Մայիսէ դատար) ալթը մէվ- սիմ ի ամէլիյաթ զարֆընտա միւնասիպ միգտար հայվանլար իլէ պէրապէր օն, օն իքի պին ամէլէ չալըմաղտա իտիլէր քի, պու հիսապճա պիւթիւն միւստէթ ի ին- չաաթ թամմ իւշ պուշուգ մէնէ իմթիտաթ էթմիշ տիր: Սէտտին թէշքիլ էթտիյի մէճրա սու իլէ աօլաճաղ օլտա, սէքիլ միւրէպպա միլ վիւսաթընտա օլան պիր զէմինի իշղալ էթ- միշ օլաճաղ տըր քի, թագրիպէն իւշ եիւղ միլիօն քէրէ միլիօն օգղա սու իսթիապ էտէճէյի հիսապ օլունմըշ տըր, վէ պու հի- սապճա սէնէտէ օն իքի ալ կիւնտէ իւշ եիւղ միլիօն օգղա սու ճէրէյան էտէ- ճէք տիր: Սու Պօմպայ շէհրինէ հէր պի- րի տէօրթ թօնէլաթօ աղբըլըլընտա վէ տէօրթ ալաղ դութրինտէ տէմիր պօրուլար վասըթասըլա իսալէ օլունաճաղ տըր: Մէմ- լէքէթ ի մէղքիւրէտէ պուղ պաղլամաղ թէշիլքէսի պուլունմաթըլընտան, պօրու- լար հէր իւղէրինտէ ֆէրշ օլունմըլար տըր: Սէտտին մէմուր վէ միւթէանիտէրի էտինպուրկտան, վէ պօրուլարը կլասկօ- տան ճէլպ օլունմըշ տըր: Վէլ հասըլ պու սէտաղ զայէթ միւլէքէմ վէ միւլքէմմէլ սու- րէթտէ ետիւրմըշ, վէ էկէր պիր զէլգէլէ- տէն խարապ օլմաղտա, տայանտըգճա տա- յանաճաղը տէրքեար պուլունմըշ տըր:

ՂԱՐԻՊ ՊԻՐ ԹԵՏՍԻՐ

Ձէնճի պիր վաիղ պիր տէֆա ֆէլէսօֆա- նէ պիր թարղ իլէ պէնի իսրայէլին Մըսըր- տան խուրուճը հաղգընտա եէնի պիր ֆար- զիյաթ իճատ էթմիշ տիր: Իշպու ֆարղի- յաթա կէօրէ, կէօյա Գըղըլ Տէնիղ տօնմուշ տա պէնի իսրայէլ սալիմէն անըն իւղէրին- տէն կէլմիշ, վէ լաքին Փարաւոն քէնտի- նին ճէսիմ արապալարը իլէ անըն իւղէ- րինտէն կէլմէք իսթէտիյինտէ, պաղլամըշ օլան պուղլար աղբըլըլա տայանաճաղը- լարընտան, գըրըլըլ ֆարաւոն վէ ապէրլէրի տէնիլտէ զարգ օլմուշլար տըր: Ճէմաթ- տան պիրի ալաղա գալգըլ օլ նօղթայը ի- զաճ էթմէսինի վաիղտէն րէճա էտիպ տէտի քի, «Պէն ճօղրաֆիա միւթալաա էթմէքտէ իմ: Ճօղրաֆիանըն պէյանընա նաղարէն, օրասը մինթագա ի հարրէ տաիլիինէ աիւ- չէր, վէ պիլաթը հարրէ զայէթ սըճաղ օլտըլըն- տան օրատա սու աճնմաղ: Ասըլ իզաճ օ- լունաճաղ նօղթա պուղ պաղլամաթ տըր:» Վաիղ տօղրու տուրարաղ տէտի քի, «Պի- րատէր, սէվիլիլիմ քի, սէն օ սիւալը պա- նա սօրուպ, անը իզաճ էթմէյէ պանա ֆուրսաթ վէրտին: Պու վաղը զայէթ էս- քի զէմանլարա, եանի ինտանլարըն ճօղրա- ֆիայա տաիլի հիշ մայիւմաթլարը օլմաթըլը վէ պիլաթը հարրէ պուլունմաթըլը զէման- լարաթ վուգուա կէլմիշ տիր:»

Շու կէլէն պիր դաշ հաթթանըն հալտըր, էկէր զէնճի վաիղ կիպի տիւլիւնէճէք օ- լուր իսէք, կէօյա եէնի ճօղրաֆիա ետիան պիր առէմին Տէրիսաաթէթի մինթագա ի միւնճէմիտէ տաիլիինէ գօմուշ իտիլինի խաթըլըլա կէթիլիլ:

ՄԻԻԹԵՆԷՎԷԻԷ

1830 սէնէսինտէ, պիր կիւն, էլիէվմ չէլիք զալէմ ուճլարը ետիմաղ ճիշէթիլէ մէշ- հուր օլան ժօղէֆ կիլէթ իսմինտէ պիր դուլունմընըն էլինտէքի ինճէ պիր ալէթի զաղաէն չաթլաթը: Օ էոնտաթ քէնտիսինէ պիր սէնէտ իպարաղ օլունարաղ պուշը տէր- հալ իմպա էթմէսի թալէպ օլունտը: Մէր- դուս գուշ դանաթընտան օլան զալէմինի հաղբրտա պուլամաթըլընտան, էլինտէքի չաթլաղ ալէթին ուճըլա իմպաթընը ետ- մաղա մէճպուր օլտու: Իշթէ պու միւնա- սէպէթլէ չէլիք զալէմ ուճլարը ետիմաղ թաաթիլուրը մէրգուլըն խաթըլընա կէլաի:

— Բիլայէթէ նաղարէն քիւլիք ալաթ ու էտէվաթըն դուլիլարը էլմա աղաճընտան ետիւրըլը, զիրա պու աղաճ գուրու հալին- տէ տէրէճէ ի նիհայէտէ սէրթ օլուպ, ճէվ- հէրլէրի տէ զայէթ ինճէ տիրլէր: Պունտան մատա տաիլի գօլայ գօլայ գըրըլմաղ:

— Պիր եանըլըն թէտալիսի խուսուսըն- տա չարէ ի աճիլէ օլմաղ իւղրէ եուճուր- թա աղը դատար հիշ պիր շէյ քեարկիր ի թէսիր օլամաղ: Եանան պիր եէրին միւս- հիշ սուրէթտէ աղբըլմաթը անըն հալա իլէ իսթիլաթ էթմէսինտէն նէլէթ էտէր: Իմ- տի հալմանըն եանըլ իւղէրինէ թէսիր էթ- մէսինի մէն էթմէք իլիւն, եուճուրթանըն աղը սիւրիւլմէսի փէք ֆաիտէլի տիր, զի- րա պու մատտէ սըր կիպի եանըլըն իւղէ- րինի էօրթէքէք, պու սուրէթլէ հալմանըն նուֆուղընա մէյտան վէրմէլ, վէ հաթթա իլթիհապը տաիլի թէսքին էտէր:

— Փրանսանըն մէճու ի էհալիսի 38,218, 903 միգտարընտա օլուպ, թագրիպէն 10, 000,000 ֆամիլիատան իպարէթ տիր քի, պուշլարտան 2,000,000 ֆամիլիատան հէր պիրիսինի եալընըլ պիրէր չօճուղը պու- լունմաթտա օլտըլը հալտէ, 2,000,000ընըն տաիլի հիշ պիր էվաթը պուլունմաթա- տա տըր:

— Պէրլինտէ աիլիլէն քիւլաթ էտիլէն քեաղըն սէրկիլ ուճուլմիսինտէ վաղ ու թէշիլը գըլընմըլ զայէթ շայանը տիգղաթ օլան միւլթէրիյաթ միյանընտա իքի սըրա իւղէրինտէ թամմ պիր թագըմ օլարաղ քեա- ղըտտան ետիւրմըլ տիլէր վար իտի քի, պուշլար 1878տէ Լուպէք (Ալմանիա) շէհրի տիշճիլէրինտէն պիրի թարաֆընտան իմալ էտիլմիշ տիր: Պունլար պիր տիւղիլէ օն տէօրթ սէնէյի միւթէմալիլ պիր միւլտտէթ գուլանմըլ օլտըլարը հալտէ, օ վաղթա դատար սալի սաղլամ գալմըլար տըր:

— Պիր էվրօփա զաղէթաթընըն մուլալի- րինին պէյանընա կէօրէ, Սիպէրիանըն չի- մալ ի շարգ թարաֆըլընտա պու կիւնլէր- տէ օլտըլը եէրտէ պուղ պաղլամըլ օլան պիր ֆիլի մանմուաի (մամթ) պուլունմըլ տըր: Պու պիր նէվ զայէթ ճէսիմ իւլ ճիւս- սէ էսքի զէման ֆիլի տիր քի, եա թաշ քէսիլմիշ վէ եալսօտ պուղ պաղլամըլ հա- լինտէ պուլունմաթտա տըր: Պու ֆիլի ման- մուաիլի կէթիլմէք իլիւն մէղքէլը հէյէթ ի սէֆէրիլէ մանէլլ ի մէղքէլըն իզամ գըլըն- մըլ տըր: Մուլալիլի մէրգուլըն իլալթէն տաիլի պէյանընա կէօրէ, հէյէթ ի սէֆէրի- յէնին րէս ի թարաֆըլնտէ օլան վէ իմի հայվանաթ էլիլ պուլունման զաթըն հէնուղ էրապըլընա մէճուլ օլան պիր թագըմ գուշ եուճուրթալարը պուլա պիլիպ, պէ- րապէրճէ կէթիլմէսի տաիլի գալիլէն մէ- մուլ իմիլ:

— Իսպոչիտա թապ ու նէլը օլունտան պիր

զաղէթաթա օղունտըլընա կէօրէ, կէլէն- լէրտէ Իսպոչիտա կէլմիշ օլան սէյանըն պի- րի աէնիլաթ երգանմաթտա իքէն սինիլ թուլթուլմաթը հալինէ տիւլար օլարաղ զարգ օլմուշ, վէ իքի տաղիլա սուլըն ալթընտա զալմըլ տըր: Սուտան չըգարըլտըլտա իզ- հարը էսէր ի հարէքէթ էթմէսիլի կէօրիւ- լէրէք էօլմիւլ զանն օլունմըլ իսէտէ, իքի տէֆա էլէքթրիկ ճէրէյանընըն թանթը թէ- սիրինէ մարուղ պիր հալէ վաղ օլունտըլտա իտաթ ի հայաթ ու հարէքէթ էթմիշ տիր: Ճէրէյանըն էլէքթրիկի էնտէսի իլէ գալիլ արասընա իճրա վէ իսալէ զըլընմըլ տըր:

ՄՈՒՀԱՐՐԵՐԱԹ

ՏԻՅԱՆԷԹ ՎԷ ՖԻՆԱՆՍԻՆ Ե ԶԱՐԻՖԷ 3.

«Թէն իսմանը ալ շէյէ ֆաիտէլի օլուպ թագըլա իսէ ճէր շէյէ ֆաի- տէլի տիր: Ճիւլքի անտէ շիմիլքի վէ կէլէճէք չայաթըն վատը վար:»

Մէշհուր էլի ի սէնաթ Մ. Բըսըրինին «Տիյանէթ իսրաթէթ էթմէյէն պիր ֆէնն նաղըս վէ զայր ի սաֆի տիր,» զէմինինտէ պուլունտըլը քէլամաթ աղիմ պիր հաղի- գաթ վար տըր: Մէղքիւր հաղիլաթ իլիւն մաղինին վուգուաթ ալինէսի օլան թէվա- րիլիսէ աթֆը նիկեան էյլէտիլիմիլաթ ֆիւ- նուլը զարիֆէ տիյանէթ վէ անա ալաղա- տար օլան իսրաթէթլէրտէ իսթիլտաթ օլուն- տըլընտա քէսպ ի թէրաղիլ էյլէյիլ, մահա անըն սայէսինտէ տէրէճէ ի քէմալա վասըլ օլտըլընը միւլաշէտէ էյլէրիլ: Իշպու հա- ղիլաթըն սըհէթիլինէ թէմին օլմաղ պա- պընտա պէր վէճի ի աթի իւշ ֆէննի նա- ղարը թէտղիլէ ալարաղ իքթիֆա էտէրիլ:

1. Ֆէնն ի ինչաթ:— Տիյանէթ իլէ ֆէնն ի միմարի արասընտաքի միւնասէպէթ փէք սըղը տըր: ուսուլը ինչաթը զատիմէ գուտէմանըն էտեանըն պէյան էյլէյէն եա- ղըլը պիր իսան հալինի քէսպ էթմիշ տիր: Պիւլարտա իսթիլալ էթտիլքէրի թալա- րըն շէքլի հէր միլլէթին քէնտինէ մէնսուպ տիյանէթինի իզհար էյլէմէքտէ տիր: Փա- գաթ շու խուսուս ճալիլ ի տիգղաթ տըր քի, քիլիտէ վէ հէյքէլլէրտէ կէօրիւլէն հիւ- նէր ու մարիֆէթ, սարայ, համամ վէ իս- նէլէրտէ կէօրիւլէլէրէ թէֆէվիլիւգ էթմիշ տիր: Գատիմ Եուլանիլիլէր ֆէնն ի ինչաթա- տա սայքի ճիւլմէ միլլէթլէրէ ֆաիլ օլուպ, անլէրին էն մալիւմ էտէրլէրի իլաշարա աիտ հէյքէլլէրի օլմուշ տըր: Այօնիք (Ionic) ուսուլընտա ետիւրման պիւլարըն էն մէշ- հուրը օլուպ տա Իսքէնտէրի Բուճինին տօղտուղը կէճէտէ աթէլէ վէրիլէն Տիյանա հէյքէլլինտէքի հիւանի պիր թէղէքիւր էյլէ: Գատիմ Եուլանիլիլէր ֆէնն ի ինչաթա- տա սայքի ճիւլմէ միլլէթլէրէ ֆաիլ օլուպ, անլէրին էն մալիւմ էտէրլէրի իլաշարա աիտ հէյքէլլէրի օլմուշ տըր: Այօնիք (Ionic) ուսուլընտա ետիւրման պիւլարըն էն մէշ- հուրը օլուպ տա Իսքէնտէրի Բուճինին տօղտուղը կէճէտէ աթէլէ վէրիլէն Տիյանա հէյքէլլինտէքի հիւանի պիր թէղէքիւր էյլէ: Գատիմ Եուլանիլիլէր ֆէնն ի ինչաթա- տա սայքի ճիւլմէ միլլէթլէրէ ֆաիլ օլուպ, անլէրին էն մալիւմ էտէրլէրի իլաշարա աիտ հէյքէլլէրի օլմուշ տըր: Այօնիք (Ionic) ուսուլընտա ետիւրման պիւլարըն էն մէշ- հուրը օլուպ տա Իսքէնտէրի Բուճինին տօղտուղը կէճէտէ աթէլէ վէրիլէն Տիյանա հէյքէլլինտէքի հիւանի պիր թէղէքիւր էյլէ: Գատիմ Եուլանիլիլէր ֆէնն ի ինչաթա- տա սայքի ճիւլմէ միլլէթլէրէ ֆաիլ օլուպ, անլէրին էն մալիւմ էտէրլէրի իլաշարա աիտ հէյքէլլէրի օլմուշ տըր: Այօնիք (Ionic) ուսուլընտա ետիւրման պիւլարըն էն մէշ- հուրը օլուպ տա Իսքէնտէրի Բուճինին տօղտուղը կէճէտէ աթէլէ վէրիլէն Տիյանա հէյքէլլինտէքի հիւանի պիր թէղէքիւր էյլէ: Գատիմ Եուլանիլիլէր ֆէնն ի ինչաթա- տա սայքի ճիւլմէ միլլէթլէրէ ֆաիլ օլուպ, անլէրին էն մալիւմ էտէրլէրի իլաշարա աիտ հէյքէլլէրի օլմուշ տըր: Այօնիք (Ionic) ուսուլընտա ետիւրման պիւլարըն էն մէշ- հուրը օլուպ տա Իսքէնտէրի Բուճինին տօղտուղը կէճէտէ աթէլէ վէրիլէն Տիյանա հէյքէլլինտէքի հիւանի պիր թէղէքիւր էյլէ: Գատիմ Եուլանիլիլէր ֆէնն ի ինչաթա- տա սայքի ճիւլմէ միլլէթլէրէ ֆաիլ օլուպ, անլէրին էն մալիւմ էտէրլէրի իլաշարա աիտ հէյքէլլէրի օլմուշ տըր: Այօնիք (Ionic) ուսուլընտա ետիւրման պիւլարըն էն մէշ- հուրը օլուպ տա Իսքէնտէրի Բուճինին տօղտուղը կէճէտէ աթէլէ վէրիլէն Տիյանա հէյքէլլինտէքի հիւանի պիր թէղէքիւր էյլէ: Գատիմ Եուլանիլիլէր ֆէնն ի ինչաթա- տա սայքի ճիւլմէ միլլէթլէրէ ֆաիլ օլուպ, անլէրին էն մալիւմ էտէրլէրի իլաշարա աիտ հէյքէլլէրի օլմուշ տըր: Այօնիք (Ionic) ուսուլընտա ետիւրման պիւլարըն էն մէշ- հուրը օլուպ տա Իսքէնտէրի Բուճինին տօղտուղը կէճէտէ աթէլէ վէրիլէն Տիյանա հէյքէլլինտէքի հիւանի պիր թէղէքիւր էյլէ: Գատիմ Եուլանիլիլէր ֆէնն ի ինչաթա- տա սայքի ճիւլմէ միլլէթլէրէ ֆաիլ օլուպ, անլէրին էն մալիւմ էտէրլէրի իլաշարա աիտ հէյքէլլէրի օլմուշ տըր: Այօնիք (Ionic) ուսուլընտա ետիւրման պիւլարըն էն մէշ- հուրը օլուպ տա Իսքէնտէրի Բուճինին տօղտուղը կէճէտէ աթէլէ վէրիլէն Տիյանա հէյքէլլինտէքի հիւանի պիր թէղէքիւր էյլէ: Գատիմ Եուլանիլիլէր ֆէնն ի ինչաթա- տա սայքի ճիւլմէ միլլէթլէրէ ֆաիլ օլուպ, անլէրին էն մալիւմ էտէրլէրի իլաշարա աիտ հէյքէլլէրի օլմուշ տըր: Այօնիք (Ionic) ուսուլընտա ետիւրման պիւլարըն էն մէշ- հուրը օլուպ տա Իսքէնտէրի Բուճինին տօղտուղը կէճէտէ աթէլէ վէրիլէն Տիյանա հէյքէլլինտէքի հիւանի պիր թէղէքիւր էյլէ: Գատիմ Եուլանիլիլէր ֆէնն ի ինչաթա- տա սայքի ճիւլմէ միլլէթլէրէ ֆաիլ օլուպ, անլէրին էն մալիւմ էտէրլէրի իլաշարա աիտ հէյքէլլէրի օլմուշ տըր: Այօնիք (Ionic) ուսուլընտա ետիւրման պիւլարըն էն մէշ- հուրը օլուպ տա Իսքէնտէրի Բուճինին տօղտուղը կէճէտէ աթէլէ վէրիլէն Տիյանա հէյքէլլինտէքի հիւանի պիր թէղէքիւր էյլէ: Գատիմ Եուլանիլիլէր ֆէնն ի ինչաթա- տա սայքի ճիւլմէ միլլէթլէրէ ֆաիլ օլուպ, անլէրին էն մալիւմ էտէրլէրի իլաշարա աիտ հէյքէլլէրի օլմուշ տըր: Այօնիք (Ionic) ուսուլընտա ետիւրման պիւլարըն էն մէշ- հուրը օլուպ տա Իսքէնտէրի Բուճինին տօղտուղը կէճէտէ աթէլէ վէրիլէն Տիյանա հէյքէլլինտէքի հիւանի պիր թէղէքիւր էյլէ: Գատիմ Եուլանիլիլէր ֆէնն ի ինչաթա- տա սայքի ճիւլմէ միլլէթլէրէ ֆաիլ օլուպ, անլէրին էն մալիւմ էտէրլէրի իլաշարա աիտ հէյքէլլէրի օլմուշ տըր: Այօնիք (Ionic) ուսուլընտա ետիւրման պիւլարըն էն մէշ- հուրը օլուպ տա Իսքէնտէրի Բուճինին տօղտուղը կէճէտէ աթէլէ վէրիլէն Տիյանա հէյքէլլինտէքի հիւանի պիր թէղէքիւր էյլէ: Գատիմ Եուլանիլիլէր ֆէնն ի ինչաթա- տա սայքի ճիւլմէ միլլէթլէրէ ֆաիլ օլուպ, անլէրին էն մալիւմ էտէրլէրի իլաշարա աիտ հէյքէլլէրի օլմուշ տըր: Այօնիք (Ionic) ուսուլընտա ետիւրման պիւլարըն էն մէշ- հուրը օլուպ տա Իսքէնտէրի Բուճինին տօղտուղը կէճէտէ աթէլէ վէրիլէն Տիյանա հէյքէլլինտէքի հիւանի պիր թէղէքիւր էյլէ: Գատիմ Եուլանիլիլէր ֆէնն ի ինչաթա- տա սայքի ճիւլմէ միլլէթլէրէ ֆաիլ օլուպ, անլէրին էն մալիւմ էտէրլէրի իլաշարա աիտ հէյքէլլէրի օլմուշ տըր: Այօնիք (Ionic) ուսուլընտա ետիւրման պիւլարըն էն մէշ- հուրը օլուպ տա Իսքէնտէրի Բուճինին տօղտուղը կէճէտէ աթէլէ վէրիլէն Տիյանա հէյքէլլինտէքի հիւանի պիր թէղէքիւր էյլէ: Գատիմ Եուլանիլիլէր ֆէնն ի ինչաթա- տա սայքի ճիւլմէ միլլէթլէրէ ֆաիլ օլուպ, անլէրին էն մալիւմ էտէրլէրի իլաշարա աիտ հէյքէլլէրի օլմուշ տըր: Այօնիք (Ionic) ուսուլընտա ետիւրման պիւլարըն էն մէշ- հուրը օլուպ տա Իսքէնտէրի Բուճինին տօղտուղը կէճէտէ աթէլէ վէրիլէն Տիյանա հէյքէլլինտէքի հիւանի պիր թէղէքիւր էյլէ: Գատիմ Եուլանիլիլէր ֆէնն ի ինչաթա- տա սայքի ճիւլմէ միլլէթլէրէ ֆաիլ օլուպ, անլէրին էն մալիւմ էտէրլէրի իլաշարա աիտ հէյքէլլէրի օլմուշ տըր: Այօնիք (Ionic) ուսուլընտա ետիւրման պիւլարըն էն մէշ- հուրը օլուպ տա Իսքէնտէրի Բուճինին տօղտուղը կէճէտէ աթէլէ վէրիլէն Տիյանա հէյքէլլինտէքի հիւանի պիր թէղէքիւր էյլէ: Գատիմ Եուլանիլիլէր ֆէնն ի ինչաթա- տա սայքի ճիւլմէ միլլէթլէրէ ֆաիլ օլուպ, անլէրին էն մալիւմ էտէրլէրի իլաշարա աիտ հէյքէլլէրի օլմուշ տըր: Այօնիք (Ionic) ուսուլընտա ետիւրման պիւլարըն էն մէշ- հուրը օլուպ տա Իսքէնտէրի Բուճինին տօղտուղը կէճէտէ աթէլէ վէրիլէն Տիյանա հէյքէլլինտէքի հիւանի պիր թէղէքիւր էյլէ: Գատիմ Եուլանիլիլէր ֆէնն ի ինչաթա- տա սայքի ճիւլմէ միլլէթլէրէ ֆաիլ օլուպ, անլէրին էն մալիւմ էտէրլէրի իլաշարա աիտ հէյքէլլէրի օլմուշ տըր: Այօնիք (Ionic) ուսուլընտա ետիւրման պիւլարըն էն մէշ- հուրը օլուպ տա Իսքէնտէրի Բուճինին տօղտուղը կէճէտէ աթէլէ վէրիլէն Տիյանա հէյքէլլինտէքի հիւանի պիր թէղէքիւր էյլէ: Գատիմ Եուլանիլիլէր ֆէնն ի ինչաթա- տա սայքի ճիւլմէ միլլէթլէրէ ֆաիլ օլուպ, անլէրին էն մալիւմ էտէրլէրի իլաշարա աիտ հէյքէլլէրի օլմուշ տըր: Այօնիք (Ionic) ուսուլընտա ետիւրման պիւլարըն էն մէշ- հուրը օլուպ տա Իսքէնտէրի Բուճինին տօղտուղը կէճէտէ աթէլէ վէրիլէն Տիյանա հէյքէլլինտէքի հիւանի պիր թէղէքիւր էյլէ: Գատիմ Եուլանիլիլէր ֆէնն ի ինչաթա- տա սայքի ճիւլմէ միլլէթլէրէ ֆաիլ օլուպ, անլէրին էն մալիւմ էտէրլէրի իլաշարա աիտ հէյքէլլէրի օլմուշ տըր: Այօնիք (Ionic) ուսուլընտա ետիւրման պիւլարըն էն մէշ- հուրը օլուպ տա Իսքէնտէրի Բուճինին տօղտուղը կէճէտէ աթէլէ վէրիլէն Տիյանա հէյքէլլինտէքի հիւանի պիր թէղէքիւր էյլէ: Գատիմ Եուլանիլիլէր ֆէնն ի ինչաթա- տա սայքի ճիւլմէ միլլէթլէրէ ֆաիլ օլուպ, անլէրին էն մալիւմ էտէրլէրի իլաշարա աիտ հէյքէլլէրի օլմուշ տըր: Այօնիք (Ionic) ուսուլընտա ետիւրման պիւլարըն էն մէշ- հուրը օլուպ տա Իսքէնտէրի Բուճինին տօղտուղը կէճէտէ աթէլէ վէրիլէն Տիյանա հէյքէլլինտէքի հիւանի պիր թէղէքիւր էյլէ: Գատիմ Եուլանիլիլէր ֆէնն ի ինչաթա- տա սայքի ճիւլմէ միլլէթլէրէ ֆաիլ օլուպ, անլէրին էն մալիւմ էտէրլէրի իլաշարա աիտ հէյքէլլէրի օլմուշ տըր: Այօնիք (Ionic) ուսուլընտա ետիւրման պիւլարըն էն մէշ- հուրը օլուպ տա Իսքէնտէրի Բուճինին տօղտուղը կէճէտէ աթէլէ վէրիլէն Տիյանա հէյքէլլինտէքի հիւանի պիր թէղէքիւր էյլէ: Գատիմ Եուլանիլիլէր ֆէնն ի ինչաթա- տա սայքի ճիւլմէ միլլէթլէրէ ֆաիլ օլուպ, անլէրին էն մալիւմ էտէրլէրի իլաշարա աիտ հէյքէլլէրի օլմուշ տըր: Այօնիք (Ionic) ուսուլընտա ետիւրման պիւլարըն էն մէշ- հուրը օլուպ տա Իսքէնտէրի Բուճինին տօղտուղը կէճէտէ աթէլէ վէրիլէն Տիյանա հէյքէլլինտէքի հիւանի պիր թէ

շատթա կէլինճէ, իւր ասորւոր թէատտի վէ
հարձակ շէնարար ասոր օլտըղընտան, օլ
վաղթարտա րէսմի պինալարըն հալըլա-
մայաճաղը թապիլի իտի: Յագաթ 312տէ
Պէօյիւք Գօնսթանթինին տին ի Մէսիկի
գապուլէ թմէսիլէ թէատտի էնճամա կէ-
լինճէ: Ֆէնն ի ինչաթ րէշապ պուլմաղա
պաշլառը: Պու վաղթարտա խարապ օլմա-
մըշ փուլթիէրէսթ հէյքէլէր իւղէրինէ խաշ-
լար գօնուլարապ խրիսթիյան հէյքէլէրինէ
թահիլի վէ թախսիս օլունուլար իտի: վէ
միւճէտտէն ինչա օլունան հէյքէլէր խաշ-
շէլէրնտէ հալըլըր իտի: 11ինճի ասր ին-
չաթ ր աղիմէ իլէ քէսպ ի շէօհրէթ էթ-
միշ օլունալ, ուլուն քիլիսէլէր պու վաղթ-
տան հալըլմաղա պաշլառը: 13 վէ 14ին-
ճիւ ասրլարտա տիյանէթ ի հաղիգիլէյէ ախա
ֆէնն ի ինչաթ տէրէճէ ի դայէյէ վաքը օլ-
տու: Մհ, Դօթիգ (Gothic) ուսուլընճա
ինչա օլունուլ տա դարիֆ քէմէրէրի
վէ մէնգուշ ճամլարըլա սէմա գուպպէ-
սիլէ րէգապէթէ գաղըլան շու քիլիսէ
գուպպէրինտէ սէյր ու թէմաշա օլունան
գէրաֆէթ, աղամէթ վէ հիւսն ի ինթիզամըն
էմալի ֆանթէնտա մը, հօգսա ֆարթէ-
նոնտա մը կէօրիւլար: Էվլէթ, Տին ի իւ-
համի իլէ Տին ի թապիլի արասընտա աղիմ
պիր լաիլիւրինթոս վար աղը: Տին ի իւ-
համիին պինալարընտա աճապ րուհա-
նիլէ վար: Տին ի թապիլինքինտէ աճապ
մէղքիւրէ մէֆգուտ տըր: Տին ի թապիլի-
նին պինալարը փուլթարը կիպի հայաթաղ
տըր: պանիլէրի իսէ Մըսըն մուսալարը
կիպի ճամիա տիր: Յագաթ Տին ի իւհամի-
նին միմարլարը՝ գալպէրի գայրէթ ի տի-
նիլէ իլէ սուղան օլան մէլէքսիմա քիմ-
սէյէր տիրէր: վէ հէյքէլէրի էպէտի հէյ-
քէլին նիւմունէլէրի տիր:

2. Ֆէնն ի րէսմ: — Գարիին ի քիրամա
սիւրուրը աղիմ իլէ պէյանա ճիւրաթ էյ-
լէրիմ քի, էն կիւղէլ րէսմէր տիյանէթէ
ախա րէսմէր օլունալ, էն մէշհուր րէսսամ-
լէր տախի էն ի թապլա գաթլար օլմուշ
տըր: Ֆէնն ի րէսմին տախի ֆէնն ի ինչաթ
կիպի խուսուսի պիր թարիլի օլունալ, գէ-
մանը իլթիհարը գուրունը վիւսթապան
պէտ էյլէր: Պէօյիւք Գրիգորիոսըն, «Ատէմ-
լէրին քիթապլարտա օգուլամաղըլարընը
տիլարլար իւղէրինտէ օգուլմաղա գատիր
օլմալը տըրլար», հօլլու քէլամընտան ֆէնն ի
րէսմ պէօյիւք պիր ճէսարէթ ալտը: Ֆէնն ի
րէսմին հէնուգ շօճուգ օլտըղը գէմանլար-
տա մանասթըրլար րէսսամլանէ վէ չալըշ-
գան րահիպլէր էն ի սէնաթ իտիլէր: Գու-
րունը վիւսթապան րէսսամլարըն տիւք-
քեանլարը իպատէթ մէքեանը օլտուլար:
14ինճիւ ասրտա էրպապը սէնաթ քէնտի
հիւնէրինի տիյանէթին ինթիզարընա վա-
սըթա մաղամընտա գուլլանալ: Սէմալի
րուհ իլէ տօլու րէսսամլէր թօղուգ մէրմէ-
րէ նէֆէս, տօնուգ պէլլէրէ հալաթ, վէ էօ-
լիւ տիլարլար լիսան վէրիլէր իտի:
Շէօհրէթիար Յարանշիսգա իլիւն տէնիլմիշ
տիր քի, տուա էթմէլինճէ գալէմինի էլինէ
ալմաղ իտի: Խէլապքարըմըղըն Խաշա կէ-
րիլմէսի թասվիլինի րէսմ էտէր իքէն կէօղ
հաշլարը հանաղալարընտան սէյլէր կիպի ա-
գար իտի: Մէշհուր րէսսամ Կիօթթօ ճիւ-
տի պիր խրիսթիյան իտի: Լիօնարտօնըն
պօյալը Աշա ի Բապպանի րէսմի, Միքայէլ
Անճէլօնըն րուղը մահշէր թասվիլի, վէ
Բաֆայէլին Մատօնալը (հաղրէթ ի Մարիա-
մըն սուրէթ ի միւճէսսէմէսի) տիւնեաա
պուլունան պինաղլի րէսմէրտէն տիր: Էր-

պապը ֆէննտէն Տիտիան՝ Մատօնանըն էօ-
նիւնտէ տուրաղընտա, «Պունա ճէննէթ-
տէ պիր էէր վէրմէք տէյէր», տէմիշ տիր:
Տիտիան օլ րէսմտէ պիր րուհ կէօրալ
վէ հիսս էթտի: Իմալ օլ էօլիւ Մատօնայա
ճէննէթտէ պիր էէր վէրմէք տէյէր տէ, անը
րէսմ էյլէյն տիրի Բաֆայէլէ ճէննէթտէ
պիր թախի վէրմէք տէյմէղ մի: Մէղքիւր
ղաթլարըն թէրմէմէ ի տիլալընը գալէմէ
ալանլարըն պէյանընա կէօրէ, անլէր մու-
ասըրլարընա նիսպէթէն րուհանի քիմէլէր
խալիլէր: Հագիգաթ ր հալտէ Սալանարօլա-
նըն «Հէր րէսսամ քէնտինի րէսմ էտէր»,
հօլլու սէօյլէտիլի քէլամտա իլահի պիր
հիքմէթ վար տըր: Էպիսա ի պէշէրին ֆիքը-
լէրինտէ էն չօղ թէսիւրաթ ճիրաղմըշ օլան
տիւնտար Յիւր-էնճէլիգալը տախի ունուլ-
մայալըմ: Մէրգուլ տուա էթմէլինճէ հիշ
պիր րէսմ թէրսիմ էթմէլ իտի: վէ իւք տէֆա
տուա էտէրէք պիր րէսմ հալմըղտան սօն-
րա, «Բապպըն իրատէթի թամմ պու տըր»,
էֆքեարընա դահիպ օլարագ թասհի տախի
էթմիշ իտի: Էնճամ 17ինճի ասրըն էն մէշ-
հուր րէսսամը օլունալ տա պէօյիւք պիր քի-
լիսէլին տախիլինի պօյա իլէ թէրսիմ էյլէր
իքէն նալէհան ալէշէրէք գանըլա էէրի
պօյայան վէ ղիքրինի էպէտի գըլան տին-
տար Միւրիլլօլը տախի թէլաթթուր էտի-
նիլ: Իմալ պու հալլէրտէն միւսթէպան օ-
լուր քի, ֆէնն ի րէսմ տախի տիյանէթէ
միւնէթտար տըր:

3. Ֆէնն ի մուսիգի: — Թապիլաթ րէսսամ
իլիւն գօփեա վէրիլ իսէ տէ, մուսիգաշի-
նաա իլիւն վէրմէղ: Գուրունըն պէ, պէ,
քէքլիլին կույ, կույ, գուրպաղընըն կուա,
կուա, վէ լէյլէլին լագ, լագ, տէյիւ չաղըր-
տըղը մուսիգի աճէնիլ տէյիլ, շամաթա տըր:
Թապիլաթտա նէ թանպուր վար, նէ՝ սան-
թուր, նէ՝ սաղ վար նէ՝ տէ կիւտաղ: Պուն-
լարըն ճիւմէսի ինսան իճաա ու իլաթիւրալ
տըր: Պունլարտան մաղսէտ իսէ խալիլի
թէմէթ տէյմէք տիր: Պախ՝ «Ֆէնն ի մու-
սիգիլին էն ալի մաղսէտի տիւնին ինթի-
շարը տըր», տէմիշ տիր: Էվլէթ, էն կիւ-
ղէլ շիրլէրի, նաղմէլէրի, մէրսիլէլէրի վէ
ալաթ ր մուսիգիլէրի Գիթապը Մուգաթ-
տէստէ պուլլուրուլ: Մուսիգի, Տէպօրա-
նըն, Աննանըն վէ Սողոմոնըն նաղմէլէրի
գալպէրտէ սէօնմէղ ալէվլէր թուլթուշտըմըշ
տըր: Մհ, հայաթ ր ինսանիլէնին ալինէսի
օլան Չէպուր քիթապը նէ գատար մանաաթ
շիրլէր իլէ տօլու տըր: Գալլին անը «Ճա-
նըն իմի թէշրիլ» թէսմիլէ էթմէսիլէ
պէօյիւք պիր հագիգաթ սէօյլէմիշ օլմաթը
մը: Լամարթին հագրէթ ի Դաւիթէ էպէ-
տիլէթ շալիլ իւնլանը վէրէրէք տէր քի,
Անըն էսէրի օլան պիր մէղմուրը օգու-
տըղտան սօնրա, Եունանի վէ հա լաթիլի
պիր շիր տախի օգուլամաղ օլուն իսէք,
անլէրտէն հիշ պիր լէղլէթ հիսս էթմէլիլ:
Ալիմլէրին գըլասընճա, Մօլլաթըն իւշ հա-
շընտա չօճուգ իքէն պիլտիլի աճէնիլ Եու-
նանիլէրին պիլտիլի մուսիգատան ղիյատէ
իտի: Էլիւք ի Եունանիլէրինքի պիր նէվ
մաղամ իլէ օգուլունալ թէլալէթտէն ի-
պարէթ իտի: Օրղանօ տիյանէթ ի Մէսիհի-
լէնին պէօյիւք պիր պէրկիւղալը տըր:
Տուպիլինէլին «Շիր վէ մուսիգա գէմինէ
սէմաաան կէլալի, վէ էլինէ օրայա կիտէճէք
տիր», հօլլու քէլամը հանլըշ մը տըր: Էվ-
լէթ, թէրէնիւմ սէմա լիսանը տըր, վէ
անըն րուհ ինսանի իւղէրինէ օլան թէ-
սիւրաթ վէք աղիմ տիր: Իսլահաթ տիւշ-
մէլէրի Լուտեր իլիւն քէնտի վաղարըն-

տան ղիյատէ նաղմէլէրիլէ պիլլէ ղիյան
կէթիլտի, տէյիւ նիտա էթտիլէրինտէ
հանըլմըշ մը օլտուլար: Սանքի՝ քէնտի
թէրէնիւմլէրիլէ Մուտինին վաղարը գա-
տար իլ կէօրմէքտէ տէյիլ մի: Թէրէնիւմ
գատալէթ վաղթարընտա մուճիպ ի թէ-
սէլլի տիր: Թէրէնիւմ հօրղունըղըն տէ-
ֆինէ պիր իլահ տըր: Ասաքիլ թէրէնիւմ
իլէ հարէքէթէ կէլիլ: անըն իլիւն հէր միւ-
լէթին քէնտինէ մախսուս մարշլարը վար
աղը: Նախիլէն Սլի տաղարընը կէշէր ի-
քէն, ասաքիլի հօրղունալ թիւֆէնիլէրինի
կէթիւրէմէղ օլտուլար: Նախիլէնըն ճա-
լիպ թապիլաթ թէսիլ էթմէղ պիր հալէ
կէլտիլինտէ հէր պիր ալայ պաշընտա մու-
սիգա չալընմաղըլա ասքէր հարէքէթէ կէ-
լիպ հօրղունա տէվամ էտէր իտի: Թէրէն-
նիւմ վասըթասըլլէ քիլիսէ տախի սէմալի
Սիօն տաղընա չըգար: Շայանը տիլգաթ
տըր քի, մէշհուր մուսիգարլար մէշհուր
խրիսթիյան տախի իտիլէր: Հէյտըն «Համ
Ալահա» քէլամընը իրատ էթմէլինճէ իլա-
հի հաղմաղա պաշլամաղ իտի: Մէնտէլըն,
Պէթուլէն, Հանտալ վէ Պախ կիպի մուսի-
գարլար ճանէֆգա թէրէնիւմլէրինի սէմա-
լի Մուալլիմտէն էօյրէնտիլէրինի իլաթար
էտիլօրլար:

Իմալ, էյ 19ընճը ասրըն էվալտը, չալը-
շընըղ քի մին թարաֆ իլահ սիլէ իհսան
օլունան մէվիպլէլէրի սիլ տախի Բապպը-
մըղըն մէլէքիւթիւնին ինթիշարը իլիւն իս-
թիմալ էտէսինիլ: Ճէհտ էտինիլ քի ճէ-
սէտլէրինիլ էպէտի Ալահ իլիւն էլիւրիլէն
հէյքէլէր օլտուն: րուհլարընը իւղէրինէ
սէմալի րէսսամ քէնտի րէսմին չըղսըն:
վէ սէմա լիսանը օլան թէրէնիւմլէրինի-
լին սէտաաընտան տաղար հանգօ վէրսին,
վէ գուպպէ ի ասիւման ինլէսին: վէ էնճամ
ղայրէթ էտինիլ քի Բապպըմըղըն ինայէ-
թի վէ սիլին տիյանէթիլիլ սայէսինտէ է-
կէր քիւլպէ օլան իւղու գէմինի խանէմիլ
պօղուլուր իսէ, սէմալաթտա էլ իլէ հա-
փըլմալը խանէտէ պաշըմըղը գօյաճաղ պիր
էէրիմիլ օլտուն:

Սիմ Հաճի քէօյ ԳԱՐԵՆԱԿ Ե. ԻՍԲԵՆՏԵՐԵԱՆ

ԳԱՏԵՆԼԱՐ ԻԼԷ ԻԼԻՖԵԹ ՈՒ ԻԼԻՍԻՖԵԹ
Ձէվէ Ինիլիպալ
(4ինճի նախիւրէն մապա վէ ինիլա)

Միւտտէթ ի մէղքիւրէտէ իսէ էրքէք տը-
շարտա իլթիլալ էտէր, հանի իլ կէօրիւր:
Հէր կիւն քէնտիսինտէն տահա ֆէհիմ վէ
ֆէթին քիմէլէր իլէ իւնսիլէթ վէ իլաթի-
լաթտա պուլունուր: Մէրգուլ պէօյիլիւպ
քէմալէ էրէր, վէ 10 սէնէ սօնրա կէրէք-
տէն էէնի պիր ատէմ օլուն: Իմալի էկէր
պու քիմսէ աճաղըղ էտիլ տէ մահա
տիլպէր վէ միւթէնաալիլ իւլ էնտամ հա-
խօտ էլա կէօլիլ վէ ճաղիպ թապիլաթ-
լը հախօտ գէնկին օլմասընտան նաշի պիր
գըղ իլէ էվլէնիլտէ, պիր վաղթ սօնրա գէվ-
ճէսինի խալընճա կէշմիշ օլաճաղ, վէ անըն
քէնտիսինէ նիսպէթէն ատէթա չօճուղտան
պիր ֆարգը օլմասըղընը կէօրէճէք տիր:
Պէնճէ տիւնեաաա պիր վաղթ սօնրա պիրի
պիրլէրինէ պիւս պիւթիւն ուղղունըղ կէ-
լէճէք գէվճէյն մէնղարէսինտէն տահա է-
սէֆէնկիլ օլան փէք աղ մէնղարէլէր վար
տըր: Պինապլէրին հէնկիւմը իղտիլաճաա
գէվճէ գէվճիլտէն էտնա օլմագտան իսէ ա-
նա ֆաիլ պուլունմալը, վէ աղ ու ախ-
լաղճա տահա ղիյատէ թէրաղըղ էթմիշ
հալտէ օլմալը տըր քի, վաղթ միւրուրիլլէ
քէնտի գէվճիլտէ էշ ու աղրան վէ ճիհան

ՇՈՒՅՈՒՆԱԹ Ը ՍԻՅԱՍԻՅԷ

Բուսի ցուցի. 23, վե Եփրէնի փետր. 4, 1893

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

Ձարէվիչ հազրէթլէրի Խմիկերաթօր վիւհէլին հիւսն կիւնիւնէ միւստաթ րէսմ Ի վէլաթէթլինտէ հազր Կուլունմազ իւզրէ Պէրլինտէ գաւմը, վէ հիւսն էրթէսի ազաւալայըն տէմիր Եօլու գաթարընա րաթիւպէն վէ ֆէթէրսպուրիա միւթէվէճէհէն հաթէթէթ էթմիշ տիր: Միւշարիլէյհին զիւյարէթի 4 կիւն սիւրմիւշ տիր: Ձարէվիչին Պէրլինտէ էթմիշալի ազաւալ Խմիկերաթօր հազրէթլէրի միւշարիլէյհ իւն պէրապէր Բուսիա սէֆարէթլինտէսինէ կիւթմիշ, վէ իւն սաաթ օրատա գալաթգաւն սօնրա, Խիւնէ միւշարիլէյհ իւն պէրապէր սէրալա ալտէթ էթմիշ տիր: Ձարէվիչ հազրէթլէրի էրթէսի կիւնիւ սապալայըն Խմիկերաթօր, Խմիկերաթօրիւն վէ խանէտանը Խմիկերաթօրիւն մէնսուպ ֆրէնալէրի զիւյարէթ էտիւպ, պիւա շիւպէն Խմիկերաթօրըն հէմիլրէսինիւն էօլէտէն սօնրա վուզու պուլան րէսմի իւզալիւսնտա հազր Կուլունմը տըր: Խմիկերաթօրըն Խմիկէթէսի ֆրէնա Յիւսէթիւ Շարլ Հէս խանէտանըն շիւպէի զայրի հաթիւսինէ մէնսուպ օլուպ, հէնուզ զայրի մուսատազ օլան պիր թէվաթուրա նազարէն, Ձարէվիչ էլիւնիւ հիւքիւմէթ սիւրմէթտէ օլան Հէսս Կրան Տուգաւընըն քէրիմէսինէ նիշանլանաճազ տըր: Ձար հազրէթլէրինիւն ֆաթիւրի միւրալայը օլուզը ֆրուսիա սիւարի ալայը թարաֆընտան լիւնէնէպիւն կիւնիւ քէշիտէ օլունան զիւյաֆէթտէ Խմիկերաթօր վէ Ձարէվիչ հազր Կուլունմը, վէ Խանա ի զիւյաֆէթտէ Խմիկերաթօր՝ Ձար հազրէթլէրինիւն ալազընա պատէ նուշ օլուպ պէր վէճէի աթի իտարէի քէլամ էյլէմիշ տիր: Պիլիւմ հիւմէմիւզ վէտէրի հաշմէթմէպլէրինիւն, Խալընը իւպու ալայըն միւրալայը շէօնրէթլուարը, Խալընը էն ալի արգատաշ նազարըլէ տէյիլ, ֆաթաթ հէֆիսինտէն զիւյատէ, ասրլարնա տէվաթ էտէն հիւքիւմէթ ի մութլազա ուսուլընը, վէ տէֆաթլէ թէճրիպէ օլունմը տօթլըլըն, վէ Խալաթը մուազաւմը իւն Բուսիա խանէտանը ազաւալ արաւընտա մէվնուտ օլուպ տա կէրէք Բուսիա, կէրէք ֆրուսիա ալայընըն էլմիւնէ ի մազիլէտէ տիւշմէն էօնիւնտէ գան տէօթլէթլէ մէօնրէթլէ օլուզըլարը րէվապըթը սամիլմէնիւն միւսալը միւնէսուպի նազարըլէ պազարըլ: Ճիւմէնիլըն տաթի գատէնիլէրինիւզի գալաթարազ ճան ու կէօնիւլտէն Նաշաւըն Ձար հազրէթլէրի՝ տէյիւ նիտա էթմէնիլի թէմէնիւն էտէրիւմ Պատէհու Ձարէվիչ Խմիկերաթօրըն ալազընա իտարէի ազաւալ էթմիշ տիր: Խմիկերաթօրըն գուլանտըլը լիսան Ալմանիւս վէ Բուսիանըն միւշանապաթը նօթթա ի նազարընտան պազարազ, սուլի ու սալանըն տէվաթ էտէնէթլէնէ ալամէթ տատ օլունուզօր իսէ տէ, Վիլէննա տա պիր կէօնէ թէլալը մուճիւլ օլումը տըր, զիրա քէլիւմաթը մէգըլիւրէնիւն տէվէթլէրէնէ Խմիկէթլէրի իթթիֆազըն հուսուլէ կէլիւլ իտիլինտէ տէլալէթ էթմիլի զանն օլունմապատա տըր:

—Ալմանիւստա կէնի գանուլըն ասքէրի լաիհաւընըն Բէյլաթալ թարաֆընտան գապուլ օլունաճաղը մուհազազա տատ էտիլիւր, շու գատար քի, Բէյլաթալտա տնա մուսալիֆ օլանլար սօնուլա գատար տնա մուգալէմէթ էտէնէթլէր տիր: Մէգըլիւր գա-

նուլ լաիհաւընա տաթի իճրա ի միւզաթէրէ օլունաթըլը սըրատա Գօնթ Գաթիլի զայնթ մուսալէնէթլէրաւնէ սուրէթտէ իտարէի քէլամ էտիւպ, մուհաթէպէ վուզուլընտա Ալմանիա իքի ճէպէն իւզրէ մուհաթէպէ էթմէյէ մէնսուլ օլունաթընտան պալազա, Բուսիա վէ Յիւսիա Ալմանիա ալէյհինտէ իթթիհաթ էտէնէթ օլուլար իսէ, Տանիմարգանըն տաթի անլէրէ իթթիհաթ էտէնէթլէրի պիւլիւրմիշ վէ տէմիշ տիր քի, «Գանուլըն ասքէրի լաիհաւընա մուսալէնէթ էտէնէթ քէնտի մէպլէթլէրինի թէպլիլէն էթմէթ իւզրէ իթթիֆազը Միւսէլլէսի կէօթէրմէթտէ տիրլէր: Պէն իթթիֆազը Միւսէլլէսին էնէմիլիէթ վէ զըլմէթ ի ալիմէսինի թատիւզ վէ թապիր էթմիլի կիւլի, իթթիֆազը մէգըլիւրըն մուհաթազ վէ թապլիլէսի զըմնընտա էլիւմէն կէլէն հէր շէյի իճրա էթմիլիւմ տիր: Թէլիւս ի ասաթիլի թալէպ էթմէմիլի իթթիֆազը Միւսէլլէսին Խալսուտ տիւլէլ ի միւթթէթիլէրինի վէսալի ի գուլլէթ վէ միլէթլէրինի զըլմէթլէրի թապիր էթմէմէմիլալէն, Խալսուտ իթթիֆազը մէգըլիւրըն տէվաթ էտէնէթլէրինտէ տաթի շիւպէն էթմէմիլալէն նէլէթ էթմէմիշ տիր: Պիլ իւպու թալէպի իթթիֆազը Միւսէլլէսէ տաթի օլան տէվէթլէրինի վաթթը հարապ սիւլան ալթընա ալա պիլէնէթլէրի էթրատը ասքէրիլէնի Բուսիա իւն Յիւսիա նըն սիւլանալէր հալէ վազ էտէ պիլէնէթլէրի էթրատը ասքէրիլէնտէն ազ օլունաթընա մէպիլի էտիլօրըլ:»

—Ալմանիւսըն Հալ շէնի ճիւլարընտա վազը Նիքըլէն թիւմարիւնտէսինտէ գօլէրա գուհուր էթմիշ, վէ Յուլի. 26յա գատար մէնսուլ լարտան 104իւ գօլէրաւան թուլուլըլ 38ի վէֆաթ էթմիշ տիր: Հալ տօթթօրլարընտան վէ գօլէրա միւթթէթլէրինիւն ֆրօֆ. ֆէթէնգօթէրին զաննընճա գօլէրաւըն գուհուրըն էտապը մահալիլէ ի խուսուսիլէտէն նէլէթ էթմիշ տիր: Միւսալիլէյհ պուսնը 1873տէ Պալիէրանըն Լօնֆէն շէնի հապսանէսինտէն գուհուր էտիւպ տէ, 83 մահալուարըն էօլիւմիւնէ սէպէպ օլուլը, վէ ֆաթաթ խաթթալանէտէն տըլարը սիւրայէթ էթմէմիշ օլան գօլէրալա թէլալի էթմէթտէ տիր: Քէլալիւ Հալ ճիւլարընտա Յիւթա նամ գարիլէտէ տաթի պիր գալ քիլի գօլէրալա թաթթուլը, վէ իլլէթ ի մէգըլիւրէնիւն էնալիլին Սալլէ ըրմազընըն սուլարընը իշմէսինտէն նէլէթ էթմիլի զանն էտիլմէթտէ տիր: Հալ վէ Մէրգուլուրի մէմուրիլի ի հիւքիւմէթի իւպու ըրմազըն վէ օ ճիւլարտա ճէրէյան էտէն սաթի իւն ուֆազ ըրմազարըն սուլարընտան իշմէյի էնալիլէնապ էթմիլլէր տիր: Պուտա-Փէլթատա տաթի գօլէրա գուհուր էտիւպ, իքի կիւնտէ իլլէթ ի մէգըլիւրէյն 6 քիլի թուլուլմը տըր:

—Մատէնիլթա տաթի մալիւմաթը միւշքէմէլէսիլէ շէօնրէթլիւր, վէ ֆրուսիանըն մէտաթին նազըրը օլան Հէր Նասս տիւնէտանըն քէօմիւր մատէնի թապազալարընը սիւրէնէթլէրի միւտաթէթէ, վէ միւնէթէվիլաթը հազրէթլէրինի միգտարընա տաթի իճրա էթմիլի թէպըլիւրմէր միւպէյիւն պիր էտէր նէլը էթմիշ տիր: Միւսալիլէյհ զաննընճա, էվրօլա քէօմիւր մատէնի թապազալարընտան Բուսիանընքի միւթթէսնա օլարազ, Ալմաթրօ-Մաճարիւթանըն, Յիւսիանըն վէ Պէլիլգանընքիլէր էն էվլէլ տիւքէնէթ տիր: պուլար օլա օլա պէլ ասր սիւրէնէթ տիր: Պատէհու Խիլիլթէրաւըն վէ ազըլէթ Ալմանիւսըն քէօմիւր մատէնի տիւքէնէթ տիր:

—Վալիէ Զայիւնի Գուլար 24 թարիլի նուսալէսինտէ Գրալ Միւլան իւն Գրալիւնա Նաթալիլին պարըլմալարընա տաթի աթիտէթի իզաւաթը վէրմէթտէ տիր: «Պուստան իքի ալ էվլէլ կէնճ Գրալ Ալէքսանար Դիւսալը օլան Ձար հազրէթլէրինէ միւրաճաաթ էթմիշ օլուպ, անճազ Ձար հազրէթլէրինի նասալի վէ իսթարաթը միւթթէվալիլէսինտէն նաշի Գրալ Միւլան Պէալիլէ կիւթմէյէ րազի օլուլը տըր: Պալ մէթրէֆօլիթ Միլէլին տալէթ ի մալսուսէսի իւզէրինէ Սըրպիսթան հէյէթ ի րուհապնիլէսի ազալ ի ճթիւմա էտիւպ ազ վաթթտան Գրալ Միւլան իւն Գրալիւնա Նաթալիլին թաթիլի նամէսինի ֆէսիլինէ գարար վէրմիշ տիր: Տիկէր պիր թէլիւրաֆա նազարէն, Գրալ Միւլան իւն Գրալիւնա Նաթալիլի ֆետրալար իպթիսալէրինտէ Պէլիլատա միւլապէլէթ էտէնէթլէր տիր:

—1877 սէնէսի Մարտ ալընտան 1881 սէնէսի Մարտ ալընա գատար Մ. Ամէրիգա րիյասէթ ի ճիւմուրիլէսինտէ պուլունմը օլան Մ. Բուլթըթօր Պ. Հէյիլ Գուլար 17տէ 70 Խալընտա օլուզը հալտէ վէֆաթ էթմիշ տիր: Բէյիլ ի ճիւմուր ինթիսապ օլունմապտան էվլէլ, Գուլիլէս մէճլիւս ազալըլընտա վէ Օնալո էյալէթի վալիլիլինտէ պուլունմը, վէ տաթիլի մուհաթէպէ էսանսընտա րիւթալէսի միլիլիւլալը թէթի օլունմը տըր: Միւշարիլէյհ զայնթ ճիւտիլի խրիսթիյան օլուպ, ալիլիլէն զալէթա մըղտա անըն պիր գալ սէնէտէն պէրու մահալուսիլին իսլանը անվալընա չալըլան շիւքէթին րիյասէթլինտէ պուլունմը իտիլիլի զիլթը էթմիլիլ տիր:

—Գուլար. 16տա ֆաթիա գարտինալար մէճլիսինի ազալ էթմիշ, վէ իւպու մէճլիստէ 14 Խէնի գարտինալ նասալ ու թաթին օլունմը տըր: Իւպու Խէնի գարտինալլէր իւն պէրապէր գարտինալարըն աւտաթի 64է պալիլ օլումը օլուպ, պուլարտան 34իւ իթալիլալ վէ 30ը սաթի միլլէթլէրտէն տիր:

—Յիւսիա գատար իթալիւ տաթի պէօյիւ պիր իրթիլիւսալտան նաշի տիւշարը հէյէնալ օլումը, վէ շիւթիլէ գատար անճազ պազը պանքէրլէրին իրթիլիւսալը մէգըլիւրէ զիւմէթիլ օլուզըլարը թէպէյիլէն էթմիշ տիր: 1892 սէնէսինի սօն կիւնիւնտէ պազը պանգալտա գալաթի իսրաճը զըմնընտա իթա օլունմը օլան իմթիլալըն միւտաթէթի ինթամ պուլունմը տըր: Ենի հէյէթ ի վիւքէլա մէգըլիւր պանգալարա Խէնի վէ տանա սըլը թէրթիլաթ իթթիլալընա, Խանի հէր ճիւնէթլէ ինթիլաթ ազլէսինի թէպէլիւ, վէ իւն ալ գարֆընտա հէլի վիլիլա հիւսալարընը թէպլիլէն էթմէյէ անլէրի մէնսուլ զըլարազ իմթիլալը մէգըլիւրըն թէճալիւ օլունմաւըն մէպուսան մէճլիսինէ թէթիլիլ էթմիլլէր տիր: Իւպու թէթիլիլ վալիլ, մուպիլէն վէ պազը քիմէլէրին զաննընճա սիյասէթլի նասանէ իտի իսէ տէ, մէպուսան մէճլիսինտէ տէր հալ անա մուսալէթլէ օլունմազա պալալար: Մէպուսանտան պազըլը Խալընը պիր տէվէթ պանգաւընըն թէսիւ օլունմաւընը, վէ Խալընը օ պանգանըն գալաթի նազարիլ չըգարմազ հազընը հալտէ, սաթի մէպուսար հէլի պանգալարըն անվալընա տաթի արիլ ու ամիլ թէտալիլաթ իճրա օլունմաւընը թալէպ էթմիլլէր տիր: Իւպու սօն թէթիլիլ հէյէթ ի վիւքէլա թարաֆընտան գապուլ օլունմը, վէ իճրա օլունան թէտալիլաթ նէթիլէսինտէ

պանդալարն էքսէրիսինն էմրի իտարէ-
սինտէ սու ի իսթիմալաթ վէ իսթիմալաթ
վուզուր սապլիթ օլմուշ տըր: Բօմա պանդա-
սընըն միւտիթի Սինեօր Թանլունկա վէ վէզնէ-
տարը Սինեօր Լաղզարօնի թէտալիւլէ չը-
գարմալս մէզուռն օլտըզարը պանդնօթլա-
րըն հատուր մուսայէնինտէն 65,000,000
ֆրազըղ պանդնօթ զիյատէ չըգարմըն, վէ
պանդանըն փարասընը զիմմէթլէրինէ կէ-
չիւրիլ օլմալարընտան տօլայը թանթը
թէվզըֆէ ալընմըշար տըր: Մէպուսանտան
պաղըսը պանդալարըն հիսապարընտ պաղ-
մադ վէ միւրթէքիլլէրի փէնչէ ի գանուռա
չարիմադ իւզըն ֆարլամէնթօ աղապընտան
միւրէքքէպ պիր գօմիսիօնըն թանին էտիլ-
մէսինի թէքլիֆ էյլէմիշէր իսէ տէ, ֆար-
լամէնթօմա թանդիգաթ իճրասը իչիւն դա-
րար վէրիմէսի գապլինէ հաղզընտա իւմն
ու իթիմատ սէլալ էտէճէյի վէ քեաֆֆէ ի
մաշնուշարը մէհաքիմ ի առլիյէն ճէլալ է-
տէճէյի պէյանըյլէրէն իւլիւ ի վիւքէլա Մ. ճի-
լէթթի իւլուռ թէքլիֆէ մուսալէֆէթ, վէ
պանդալար մէսէլէսի հաղզընտաթի թան-
գիգաթըն իւլ ալ սօնրա իճրա էտիլմէսինի
թալիւլ էթմիշ, վէ պու սըրատա իւմն ու
իթիմատ բէյի իսթէմիշ տիր: Մէճիւն 1854
բէյ իլէ միւշարիլէյինն դարարընը գաղաւ
էթմիշ տիր:

—Մէպուսանտան վէ սապըղ Թիճարէթ
նաղըրը Ժիւլ Բօշ, էմմանուէլ Արէն վէ այան-
տան վէ սապըղ Ատիլյէ նաղըրը Թէվընէ
ալէյինտէ իգամէ ի տալա էտիլմէյէճէք
տիր: ֆարլամէնթօնըն ֆանամա իչինտէ
զիմէտիւլ օլան սաիր 7 աղասը հէյէթ ի
իթթիհամիյէ գօմիսիօնընա կէօնտէրիլիշ-
էր տիր: ֆանամա գանալը իտարէ մէճիւնի
աղասընըն մուհաքէմէսինտէ միւտտաի ի
ուսուլմի Մ. Բօշըն ուզուռն իթթիհամիյէ-
սինի օղուտըղտան սօնրա, Մ. Լէսէփիսին
տալա վէքիլի Մ. Պարպուռ տէօրթ կիւն միւ-
մաիլէյիհամիյէ միւտաֆաա զըմիւրտա ի-
տարէ ի իսան էյլէմիշ տիր, վէ միւմաիլէյի-
տէն սօնրա տիրէր մաշնուշարըն տալա
վէքիլլէրի քէնտի միւտաֆաանամէլէրինի
զրաթթ էթմիշէր տիր: Մ. Պարպուռ «Մ. Ֆի-
զէ սաիր միւթթէհիմէր իլէ պէրապէր տի-
վանտա տուրմալը իտի» տէմէսիլէ հուզգար
արասընտա աղիմ հէյէճան հառըլ էթմիշ տիր:

—Մ. Ամէրիգա մէշահիր ի սիյասիյունըն-
տան Մ. Ճէյմա Պլէյն Յունի. 1857տէ վա-
չինիլընտա վաղը խանէսինտէ վէֆաթ էթ-
միշ, վէ ճէնաղէ ալայը պու հաֆթա վա-
գար էրթէսի կիւնիւ իճրա օլունմըշ տըր:
Պէլլէր Մ. Ամէրիգանըն հիւ պիր շէհրիսի
հաղզընտա Մ. Պլէյն հաղզընտա օլտըղը
գատար մուսթէլիֆ էքքէար ճարի տէյիլ տիր:
Պիր չօղ քիմէլէր միւմաիլէյի Մ. Ամէրի-
գանըն էն պէյիլէք սիյասէթչինասը, իյաղաթ
վէ իսթիհաղ վէ միւնաստէպէթի ճիհէթլիլէ էն
ալի մէմուրիլէթէ սաիրլէրինտէն զիյատէ լա-
յըղ առտ էտէրլէր իտի: Սաիրլէր իսէ միւմա-
իլէյիէ տէմի ի էմիլիլէթ նաղարը իլէ պաղըպ,
անը ուսուլմըն մէնֆաթթընտան զիյատէ
մէնֆաթթը շալիսիլէսինի կէօղէտէն, վէ վա-
թանըն մամուրիլէթ վէ սաաթթիլէնտէն զի-
յատէ մէնսուպ օլտըղը ֆըրգանըն մուվաֆ-
ֆադիլլէթինի արղուլայան պիր զաթ առտ
էտէրլէր իտի: Միւմաիլէյի կիւզէլ պիր
խաթիլ, զայէթ զէքի վէ քէնտիսիլլէ կէօ-
րիւշէն քիմէլէրէ իճրա ի նուֆուզ էթմէք
խուսուռընտա գուզլիլ ի աճիպէյէ մալիք ի-
տիլինի հէր քէս գապուլ վէ թէսիլմ էտէր:
1862 տէնէսինտէն էվլէլ միւթթէվէֆա ի
միւմաիլէյի պիր գալ սէնէ Մէյն էյալէթի

մէճիւն ի գալանիլնի աղալըղընտա պուլուն-
մըշ: Սէնէ ի մէզքիւրէտէ միւմաիլէյի Գօն-
կընէն աղա ինթիլապ օլունմըշ, վէ տէրհալ
մէճիւն ի մէզքիւրէն մէշնուր աղապը իտա-
տընա տաիլ օլունպ, 7 սէնէ մէճիւն ի մէզ-
քիւրէ իյասէթ էթմիշ տիր: 1876տա վէ
1880տէ աղ գալաթ քի, ճիւմուրիլէր թա-
րաֆընտան իյասէթ ի ճիւմուրիլէյէ ին-
թիլապ օլունաճաղ իտի: 1884տէ ճիւմու-
րիլէթէ նամզէտ ինթիլապ օլունմըշ իսէ տէ,
ինթիլապ էսնասընտա Մ. Գիլիլէնտ ճիւզի
պիր էքսէրիլլէթէ անա զալիլ օլունշ տըր:
Թա օ զէմանտան պէրու միւմաիլէյի Այան
մէճիւնի աղալըղընտա վէ կէրէք Մ. Կար-
ֆիլտ, կէրէք Մ. Հարրիսընըն իյասէթ ի
ճիւմուրիլէյէթի հէնկաւմընտա իյարիճիլէ
նաղարէթինտէ պուլունմըշ, վէ կէլէն սէնէ
նաղարէթ ի մէզքիւրէտէն իսթիֆա էթմիշ
տիր: Շու կէլէն պիր գալ սէնէ զարֆըն-
տա միւմաիլէյի խանէ խաղընճա շէտիտ
տէրա ու միհնէթլէրէ տիւշար օլունշ տըր:
էվլաթարընտան իւշիւ վէ սաիր պաղը
տօսթլարը վէֆաթ էթմիշ տիր:

—Տիլէր պիր մէշնուր Ամէրիգալը տահա
վէֆաթ էթմիշ տիր: Մասալուսէյ շէհրի Ե-
պիսկոպոսական քիլիսէսինիլն չօպանը, վէ
հիւ չիւպիէ հօգ քի, էյամընըն Ամէրիգալը
վէ պէլլէր ինկիլզէ թէքէլլիւմ էտէն վաիդ-
լէրինի էն պէլլիլ օլան Տր Ֆիլիսի Պրուքս
Յունի. 28տէ աղ ճիլէր իլլէթինտէն վէֆաթ
էթմիշ տիր:

ՏԱԽԼԻՅԷ

Գըշըն շէհրիմիլ Խօլլարընը գալիայան
գարլարը կէլէն ճուսա էրթէսի կիւնիւ
զալտըրըլը, օն կիւնտէն պէրու եղըր-
մազտա օլան էվրօփա փօսթասը եւլմի
մէզքիւրէտէ շէհրիմիլէ կէլիլ տիր: Օ զէ-
մանտան պէրու մուսապէրաթմա հիւ պիր
ինդըթա վաղը օլունմըշ տըր: Հալալար
սօղուզ իսէ տէ, ալըզ վէ կիւզէլ օլունպ,
զայէթ խօշ զըշ կիւնլէրի եքքիլէրինի
թադիլ էթմէքտէ տիր: շու գատար վար
քի, սօղաղարտան պաղըսը գար վէ պուզ-
լար իլէ գալիանմըշ օլտըղընտան, իսթիլար
քիմէլէրին կէլիլ օլունալալարըն միւշ-
քիլլէշտիլմէքտէ տիրլէր: Վիլայէթլէրտէն
ֆէվզ էլ տտէ շէտիտ զըշ հալապը խապէր-
լէրի վիւրուռ էթմէքտէ տիր: Բիւլայէթէ
նաղարէն, Պրուստտա էն իսթիլար քիւ-
սէլէր Բուսի Յունիլար պիրտէն պէրու
հիւքմ էտէն շիտէթլի սօղուզ կիլի սօ-
ղուզ կէօրմիւշ իտիլլէրինի ալա խաթըր-
լամայօրլար իմիշ: Պրուսա ճիւմուրընտա
վաղը կէլէլիլ նամ մահալտէ գարըն աղըր-
ըղը սէպէպլիլէ, Բիւլայէթէ նաղարէն, 7,000
դէյթուռ աղաճը պիւսպիլլիւն զըրըմըշ
օլտըղը կիլիլ, սաիր պիր չօղ զէյթուռ ա-
ղաճարը տաիլ զըսմէն զըրըմըշլար տըր:
Սէլանիլ էթթաֆընտաթ թարլալարտա գար
1½ մէթրօ Եիւքսէլիլէ չըգմըշ տըր: Մա-
նասթըր վէ Գօսօլա վիլայէթլէրինտէ սօ-
ղուզ զայէթ շիտէթլի օլունպ, միւզան իւլ
հէրարէ թանթ իւս սըքըր 23 տէրէճէյի ի-
շար էթմիշ տիր: Պիր Թիւրք զալէթասը-
նըն պէյանընա նաղարէն, Այիլաթէֆանօս
վէ Մաքրի քէօյ արասընտա տէօրթ գուրտ
2 քիլի իւզէրինէ հիւճուս էթմիշլէր: Մէր-
գուս իքի քիլի գուրալարը գալընտա գա-
տար պիր գալ հէրլէրինտէն ըսըրըմըշլար
տըր:

—Ղաղէթալարըն պէյանընա նաղարէն,
Պահը Սիյահտա եէտի սէֆինէ փարչա-

լանմըշ, վէ թաիֆէլէրինտէն պիր խալըսը
զարդ ու թէլէֆ օլմուշ տըր: Գաղաղէտէ
կէմիճիլէրի սահիլ ի սէլամէթէ չըգարմադ
իչիւն Թիւրք հէյէթ ի թաիլիսիլէ էֆրատը-
նըն սալ ու զայրէթլէրի հիքսայէսի զայէթ
րիգաթ էնկիլ տիր: Էֆրատա ը մէրգուս
13 սաաթ պիր տիւզիլէ վէ աղըզարընա
պիր լօգմա էքմէք գօմայարադ չալընպ չա-
պալամըշլար, վէ սահիլ ի սէլամէթէ չըգան
քիմէլէրէ կարտըմ էթմէք իւզըն պուզ կի-
պի սօղուզ սուլարըն իչինէ աթըրմըշլար,
վէ սահիլ ի սէլամէթէ չըգմաղա չալընա-
լարա տօնմուշ խալաթլարը էլլէրինի զը-
զըլ էթի չըղընճայա վէ գանայընճայա գա-
տար աթմաղա տէվամ էթմիշլէր տիր: Էֆ-
րատա մէրգուսէտէն Օսման նամըյլէ կատ
օլունան պիրի իւսթիլանէքի սէթրիսինի
թաիլիս օլունան իքի քիլիլի սօղուզտան
մուհաֆաղա էթմէք իւզըն սօյունուպ ան-
լէրին իւզէրինի էօրթմիւշ, վէ պիր տիկէ-
րինի արգասընա ալըպ թաիլիսիլէ մէվլի-
նէ կէօթիւրմիւշ տիր: Սահիլ ի սէլամէթէ
չըգարըլանարտան պաղըսը սօղուզտան
թէլէֆ օլմուշլար իսէ տէ, թաիլիսիլէ էֆ-
րատընըն մուսթէլէրի օլմասա անլէր-
տէն հիւ պիր գուրթուլալապ իտի:

—Սըհիլէ մէճիւն ի ուսուլմիսի Ավսթ-
րիա-Մաճարիսթան իմանլարընտան, Համ-
պուրիլ իմանը միւսթէմա օլմադ իւզըն,
Շիմալի էվրօփա իմանլարընտան Պուլգա-
րիսթան, Բուսանիա վէ Սօղուս Գալէյէ
գատար օլան Բուսիա իմանլարընտան կէ-
լէճէք սէֆինէլէրին գարանթինտան մուսթ
թուրուլալարընա, վէ անճաղ պիր մուս-
յէնէ ի թըպլիլլէթէ թապի օլմալարընա գա-
րար վէրիլմիշ տիր: Սօղուս գալէնին ճէ-
նուպ թարաֆընա տիւշէն իմանլարտան
վէ Օրտույա գատար օլան մէմալիք ի Շա-
հանէ իմանլարընտան կէլէճէք սէֆինէլէրին
թապի թուրուլալարըն գարանթինտա միւս-
տէթի 10 կիւնտէն 24 սաաթա թէնզիլ է-
տիլմիշ տիր:

—Նէշր օլունան պիր թէպլիլաթ ը Բէս-
միլէտէ Տէրսաաթէթ ճիւմուրընտա պաղա-
րըն ֆիլօգսէրա իլլէթինէ տիւշար օլմուշ
օլան պաղճըլարա Ամէրիգա տամա չըպուզ-
լարը թէվլի օլունաճաղը պէյան էտիլ-
միշ տիր:

—Գըշ էսնասընտա էթ ֆիլաթընըն էմ-
սալընտան զիյատէ թէրազըր էտէմէմիսի ի-
չիւն իսթանպուլա աղանա իրսալաթընըն
թէմիլի զըմիւրտա վիլայէթլէրէ վէսայա ի
միւլէքքիլտէ իֆասընա իրատէ ի Շահանէ
սիւտուր էթմիշ տիր:

—Պունտան պէյլէ ուսուլմ տէվաիր ի
Բէսմիլլէճէ իւզընմը օլան քիւզըտալարըն
Պէյգօղտա վաղը Համիթիլլէ քիւզըտա ֆապ-
րիգասընտան մուսպատաթ խուսուսընա ի-
րատէ ի Սէնիլլէ շէրէֆաաթը պուլալըր-
մըշ տըր:

—Յունի. 19տա Գամարտան թէնաֆթուզ-
խանէսինտէ գօլէրաաթան պիր վուզուսթ, 2
վէֆիլաթ, Յունի. 20տէ 5 վուզուսթ, 2
վէֆիլաթ, Յունի. 21տէ 4 վուզուսթ, 22տէ
2 միւսապ, 1 վէֆաթ, 23տէ 4 միւսապ,
3 վէֆաթ, 24տէ 3 միւսապ վէ 2 վէֆաթ,
26տա իքի միւսապ օլմուշ տըր:

ՍԱՐՐԱՅԻՅԷ

Յունիլար 23/4, 1893			
Լա. ու. [գու. քէսլէ] 24 81 Բ. Տ. Եօլ սէհմ 92			
Թաթիլլէ Տէւ. Գայմ. 19 Թաթիլ. Օսմ. 81 5			
Աղ. 25 Յիւսթիլ, իրա Օսմ. 100 զըշտան			
Մէհտիլլէ	108 20	Փօլ	90 40
Մէթալիք	95 20	Նաֆթօլէն	88
Պէշիք	401	Գրիմիլ	54 45
Ալթըր	401	Լիւրա ինկիլ	410 5
Մանէթ գաթիլ 8 89			

ԻՍՐԱԵԼԻՏԱ

Ա. ՅԱՆՈՐ ՊՅՈՅԱՆԱՆ ՄԱԹԱՍԱՐԷՏԱ ՔԱՊ ՕԼԻՒՆԵՐԸ
Ֆիմմանընտ Եօգուշը, Ամերիկան խալ